Fællesskab på tværs

Migrantmenigheder og folkekirken

Fællesskab på tværs

Migrantmenigheder og folkekirken
– Det gode samarbejde

Interviews: Mød migrantpræster
Case stories: Sognepræster fortæller
Mad og migrantkirker
Værd at vide: Idéer og gode råd
Tal og fakta om flygtninge og migranter
Oversigt: Værtskirker i folkekirken

Interviews og redaktion:
Ann Juul Kjestrup
Birthe Munck-Fairwood

Grafisk tilrettelæggelse: minigrafisk

Fotos: Side 4: Mogens Ohm Jensen; side 7: Roskilde Stift;
side 35: Christianskirken; side 37: Henrik Helms, Viborg Stift;
side 38: Jakobskirken; side 39: Kingos Kirke;
side 43: Daniel Ettrup Larsen; side 44: Sara Buhl
Hvor intet andet er anført: AJK og BMF

Statistik: www.nyidanmark.dk; www.statistikbanken.dk
Tal pr. 1. januar 2024

Oplag: 1.000
Tryk: Trykkeriet Friheden

Juni 2024

ISBN: 978-87-994128-9-1

Udgivet af:
Tværkulturelt Center
Ryesgade 68 · 2100 København Ø
3536 6535 · info@tvaerkulturelt-center.dk
www.tvaerkulturelt-center.dk

– med støtte fra Den folkekirkelige Udviklingsfond

Fra indvandrere til medvandrere

Tværkulturelt Center er et folkekirkeligt netværk og ressourcecenter, der i 30 år har hjulpet flygtninge og migranter til en god start i Danmark. Centret er et samarbejde mellem 180 sogne, migrantmenigheder, kirkelige organisationer og lokale mødesteder m.fl.

Læs mere:
www.tvaerkulturelt-center.dk

Fællesskab på tværs

Migrantmenigheder og folkekirken

KNOCK, AND IT SHA
BE OPENED UNTO Y

Indhold

6 Indvandrerpræstens forord
Niels Nymann Eriksen, Vesterbro Sogn

7 Biskoppens forord
Ulla Thorbjørn Hansen, Roskilde Stift

8 Migranter og folkekirken

11 Interviews: Mød migrantpræster

12 Chin Baptist Church Esbjerg
Moses Lal Bawi Peng

14 Church on the Rock, Brøndby
Enock Nshuti

16 Eritreisk ortodoks menighed, Roskilde
Misghinna Melake

18 Immanuel – Iransk kristent fællesskab, Aarhus
Naser Rezaeih

20 International Christian Community, Nørrebro
Ravi Chandran

22 International Church of Copenhagen
Timothy Stewart

24 Islandsk menighed, Østerbro
Sigfus Kristjansson

26 Mar Mari´s Assyriske Menighed, Tilst
Albert Panimeen

28 Presbyterian Church of Cameroun, Albertslund
Michael Tayor

30 Ukrainsk ortodoks menighed, Holstebro
Yevhen Martyniuk

33 Case stories
Her hos os: Sognepræster fortæller

34 Vi skal hjælpe, når vi kan
Elisabeth Krarup de Medeiros, Brøndby Strand Kirke

35 Udblik til verden
Anders Kobbersmed, Christianskirken, Aarhus

36 Fælles pinsegudstjeneste
Michael Aaskov Hemmingsen, Esajas Kirke

37 Kirken er større end vores sogn
Peter Fischer-Nielsen, Højbjerg/Elsborg kirker

38 Trommer og tungetriller
Mogens Ohm Jensen og Lars Lausten, Jakobskirken

39 Ligeværdigt partnerskab
Anders Graversen, Kingos Kirke, Nørrebro

40 Når verdens konflikter rykker ind
Hanne Jul Jakobsen, Møllevangskirken, Aarhus

41 Thailandsk venskabsmenighed på Amager
Mads Graves Pedersen, Tagensbo Kirke

42 Vi er alle gæster
Niels Nymann Eriksen, Apostelkirken, Vesterbro

43 Mangfoldigheden er blevet synlig
Daniel Ettrup Larsen, Zions Kirke, Esbjerg

44 Eftertanker: Vi er naboer
Morten Miland Samuelsen

45 Mad og migrantkirker: Opskrifter og fortællinger

46 Thailandsk nytårsdessert: *Sticky rice med mango*

47 Persiske Nowruz småkager: *Nan-e nokhodchi*

48 Ukrainsk hvidløgsbrød: *Pampushky*

49 Værd at vide

50 Samarbejde med migrantmenigheder:
Idéer og gode råd

52 Checkliste ved udlån af lokaler

53 Tal og fakta

54 Udlændingestatistik

55 Værtskirker i folkekirken

Den kristne kirke
– et shelter for mennesker på vej

Daglig omgang med flygtninge og migranter gennem mange år har gjort noget ved min kirkeforståelse. Kirken fremstår for mig mere og mere som et shelter eller det, man i de norske fjelde kalder en gæstehytte. Det vil sige et sted, som er rejst til brug for mennesker, der er undervejs. Når man ankommer til sådan et sted, vinder man ikke hævd over det. Når andre kommer til, er det lige så meget deres som mit. I Danmark har vi en folkekirke med dybe rødder i vores kultur og historie, men når mennesker fra andre himmelstrøg dukker op ved indgangen, er det – bag om al juraen – lige så meget deres som vores hus. Og netop de andres tilstedeværelse kan hjælpe os til at få en dybere forståelse for, hvad kirken i grunden er for et hus.

Migrantmenigheder kan berige folkekirken, hvis vi gensidigt bøjer os for hinanden i respekt og undren over den andens forskellighed.

Niels Nymann Eriksen
Sogne- og indvandrerpræst
Vesterbro

” Migrantmenigheder kan hjælpe folkekirken med at forblive åben, lyttende og nysgerrig på den globale kirkes gudstjenesteliv og spiritualitet. Hvordan var andres vej til Kristus? Hvad har de set?

Clement Dachet, teolog
Formand for Tværkulturelt Center

Glem ikke gæstfriheden

Når man som kristen af den ene eller anden grund befinder sig langt hjemmefra, er det godt at kunne mødes med andre kristne fra hjemlandet, høre en prædiken og synge salmer på sit eget sprog. Det havde jeg selv glæde af, da jeg i et par år var bosat på den anden side af jorden, hvor jeg benyttede mig af muligheden for at komme i en migrantmenighed – den danske kirke i Sydney.

Samtidig er det lærerigt og givende at gå til gudstjeneste hos *de andre*. Derved lærer man andres traditioner at kende, og måske bliver man venner med mennesker i lokalsamfundet. Der åbnes op for, at man kan komme til at forstå hinanden. Som Grundtvig siger: "Han har aldrig levet, som klog på det er blevet, han først ej havde kær."

Vi kan lære meget godt af hinanden på tværs af nationaliteter og landegrænser. Når vi giver os tid til at gå til gudstjeneste hos hinanden, spise sammen og tilbringe tid sammen, får vi lov at erfare sandheden i Paulus' ord fra Efeserbrevet kapitel 4, vers 5-6: "Der er én Herre, én tro, én dåb, én Gud og alles Fader, som er over alle, gennem alle og i alle." Derfor giver det mening at mødes med kristne fra andre kulturer og trossamfund. For vi hører sammen – så forskellige, som vi er. Vi tilhører den samme Gud og hører til i det samme kristne fællesskab. Det er også det, vi bekender i folkekirken, når vi i den apostolske trosbekendelse siger, at vi tror på de helliges samfund. Det betyder, at vi tror på, at der findes et fællesskab af mennesker, der tilhører Den Hellige selv.

Gæstfrihed vil sige at se ud over os selv. Som der står i Hebræerbrevet: "Glem ikke gæstfriheden, for ved at være gæstfrie har nogle uden selv at vide det haft engle som gæster." En engel er en, der kommer med bud fra Gud. Ved at række ud og være gæstfri kan vi opleve, at Gud møder os i den fremmede – måske en fra en migrantmenighed.

Migranter i Danmark bør ikke være i tvivl om, at også de og deres menigheder er hjertelig velkomne i folkekirken.

God læselyst!

Ulla Thorbjørn Hansen
Biskop i Roskilde Stift

Migranter og folkekirken – en fælles rejse

Med dette inspirationshæfte ønsker Tværkulturelt Center at give stemmer og ansigter til nogle af de mange nye menigheder med migrantbaggrund, der har slået rod i Danmark. Migranter udgør i dag en voksende, men ofte overset del af den globale kirkelige virkelighed. Det skønnes, at omkring 40 procent af Danmarks godt 940.000 indvandrere, flygtninge og efterkommere har kristen baggrund. Når nationale kirker og katolske sprogrupper medregnes, holder mellem 250 og 300 migrantmenigheder gudstjeneste på mindst 47 sprog ud over landet.

Migrantmenigheder er godt med, når det handler om kirkelige kerneydelser. Sidste år viste en kirketælling foretaget af Det mellemkirkelige Råd, at internationale menigheder, hvor hovedsproget ikke er dansk, samler næsten lige så mange kirkegængere i København som folkekirken. Hvad betyder migrantmenigheder for folkekirkens selvforståelse? Hvordan får vi kontakt med hinanden på tværs af sprog, kulturer, konfessioner og kirketraditioner, så den inspiration og fornyelse, som de nye menigheder bringer med sig, ikke går uden om folkekirken? Hvor er de gode erfaringer, vi kan lære af?

I dag udlåner omkring 60 sognekirker lokaler til en eller flere migrantmenigheder. At dele kirkebygning er en enestående mulighed for at nærme sig hinanden, lære hinanden at kende og overveje, om der er opgaver, som kunne løftes i fællesskab.

De seneste år har nye flygtningestrømme sat deres præg på det kirkelige landskab. Det afspejles blandt andet i de mange unge eritreisk ortodokse menigheder og de nye ukrainske menigheder, hvoraf en del låner kirkerum i folkekirken. Hertil kommer farsitalende konvertitfællesskaber, der understøttes af folkekirken og samler nogle af de mange iranere og afghanere, der blev døbt i folkekirken i kølvandet på de store flygtningestrømme i 2015. Også internationale engelsksprogede menigheder har oplevet en opblomstring.

Migrantmenigheder kan hjælpe os med at se livet fra en anden vinkel. Måske kan de også ruske op i folkekirken, udfordre vanetænkning og tilføre ny inspiration til vores måde at være kirke på i form af troserfaring fra den globale kristne kirke, herunder Mellemøstens og Nordafrikas gamle kirkesamfund med rødder i den tidligste kristendom og spiritualitet. Hertil kommer mange migrantmenigheders stærke frivilligkultur, historiske bevidsthed, smittende entusiasme og naturlige glæde ved at fortælle om deres tro og traditioner.

Men også folkekirken har noget at byde på i kraft af sin lange historie, ressourcer og erfaring med at være danskernes kirke. Trods religiøs blufærdighed har mange danskere et forhold til folkekirken. Kontakt med folkekirken kan hjælpe nydanskere med at se bag om facaden og lære mere om danskerne. Som majoritetskirke kan folkekirken være med til at lette den ofte lange vej ind i det danske samfund.

Folkekirken hverken kan eller skal erstatte migrantmenigheder. De nye menigheder når mennesker i vores land, som af sproglige, kulturelle, konfessionelle eller andre grunde sjældent får kontakt med folkekirken. Derfor skal vi blive bedre til at se forskellighed som en ressource og sætte pris på mangfoldigheden, glæde os over den og værdsætte fællesskabet med migrantmenigheder. For dansk kirkeliv kan lære meget af mødet med mennesker, hvis kristendom er formuleret på et andet historisk, kulturelt og konfessionelt grundlag. Ikke mindst kan mødet med forfulgte kristne fra Mellemøsten og Asien sætte vores egen kirkelige dagsorden ind i et bredere perspektiv.

Denne udgivelse samler konkrete erfaringer fra samarbejde mellem folkekirkemenigheder og migrantmenigheder. Materialet er opbygget som en række personlige interviews, som vi håber vil være til inspiration for alle, der har lyst til at få kontakt med

en migrantmenighed eller videreudvikle eksisterende relationer. De fleste case stories er fra sognekirker, der udlåner lokaler, men der er også eksempler på aktiviteter, som ikke forudsætter fælles adresse eller særligt forhåndskendskab til hinanden.

På de følgende sider fortæller migrantpræster og danske sognepræster om selvforståelse, forventninger, glæder og udfordringer, når vi mødes på tværs af teologi og kirketraditioner. Her sættes ord på frustrationer og faldgruber, og hvordan de kan tackles. Det er hverdagsnære beretninger om at nærme sig hinanden med små skridt og ofte opdage, at midt i forskelligheden har vi mere til fælles end det, der adskiller os.

Siden de store flygtningestrømme i 2015 er der sket en bevidstgørelse i folkekirken om nødvendigheden af at tænke flygtninge og migranter med i kirkens liv. Det er glædeligt, for mens det danske samfund bliver stadig mere mangfoldigt, er folkekirken i vid udstrækning stadig en monoetnisk kirke. Mere formaliseret samarbejde med migrantmenigheder vil kunne styrke folkekirkens tilpasning til samfundsudviklingen.

Engang var migranter enkeltpersoner, der bankede på folkekirkens dør. I dag udgør migranters egne menigheder en væsentlig del af dansk kirkeliv. Som alle europæiske kirker må folkekirken besinde sig på, at fordringen om at vise gæstfrihed mod fremmede ikke kan begrænses til enkeltpersoner. Migrantmenigheder har brug for støtte fra det etablerede kirkeliv for at slå gode og sunde rødder i ny muld. Som majoritetskirke udfordres vi på vores villighed til at vise gæstfrihed over for nyankomne og mindre ressourcestærke menigheder – vel vidende, at det er et møde, der vil forandre begge parter.

Men folkekirkens møde med migrantmenigheder handler om mere end gode relationer mellem værter og gæster. Det handler om fællesskab på tværs – så ligeværdigt, som vi kan få det til. Det handler om at række ud til hinanden i gensidig respekt og ydmyghed med forventning om, at de andre har noget værdifuldt at bidrage med. At vi behøver hinanden, fordi vi er på en fælles rejse.

Migrantmenigheder

MIGRANTMENIGHEDER er en samlet betegnelse for kirker, menigheder, sproggrupper og menighedslignende fællesskaber, der jævnligt holder gudstjeneste eller lignende på et andet sprog end dansk ved en præst/leder, der ikke er født i Danmark, og hvor størstedelen af menigheden har rødder i et andet land. I nogle menigheder benyttes også dansk. Kaldes også internationale eller transnationale menigheder.

Nogle migrantmenigheder er monokulturelle – når menigheden har rødder i et enkelt land/kultur og benytter et sprog, som kun tales der. Andre er flerkulturelle/internationale – når menigheden har rødder i flere lande og benytter et fælles sprog som engelsk, fransk, arabisk eller kinesisk.

HVOR MANGE: Det skønnes, at der findes mellem 250 og 300 migrantmenigheder i Danmark, når nationale kirker og katolske sproggrupper medregnes.

HVOR KOMMER DE FRA *(omtrentlige tal)*
Europa: 80
Mellemøsten/Nordafrika: 25
Afrika syd for Sahara: 70-80
Asien: 70
Øvrige: 25

SPROG: Der holdes gudstjenester på mindst 47 sprog.

KIRKERETNING: Alle de største kristne kirkeretninger er i dag repræsenteret i Danmark: Orientalske ortodokse kirker, ortodokse græsk-byzantinske kirker, den katolske kirke og protestantiske kirker, hvoraf mange er pentekostale.

Se samlet oversigt over migrantmenigheder i Danmark: www.tvaerkulturelt-center.dk og www.migrantmenigheder.dk

Interviews

Mød migrantpræster

Chin Baptist Church Esbjerg

Fra Burma til Esbjerg

MOSES LAL BAWI PENG

- Født 1976 i Chin State i Burma. Flygtede til Malaysia i 2003. Genbosat i Danmark i 2005.
- BA i filosofi fra Rangoon. Tidl. slagteriarbejder i Sæby. BA i kristendom, kultur og kommunikation (3K). Kandidatstudier i diakoni.
- Præst i Chin Baptist Church Esbjerg siden 2016 og generalsekretær i Chin Christian Association Denmark.
- Gift med Cherry Par (43), der er pædagog. Tre drenge på 14, 10 og 5 år. Bor i Esbjerg.

MØD PRÆSTEN

– Hvorfor kom du til Danmark?
I 2005 blev jeg udvalgt til genbosætning i Danmark gennem UNHCR. Som flygtning vælger man ikke sit land. To år tidligere var jeg flygtet fra Burma (Myanmar) til Malaysia, hvor jeg blev registreret som flygtning hos UNHCR. Jeg kom fra et militærdiktatur, hvor alle studerende blev mistænkt for politisk aktivitet. Nogle blev fængslet og dræbt. På et tidspunkt blev jeg også tilbageholdt. Jeg var meget bange og flygtede for mit liv. Dengang kendte jeg ikke noget til Danmark.

– Hvad har formet din kristne tro?
Min far var præst og leder af en bibelskole i Burma, så jeg voksede op med kirken og har altid troet på Gud. Jeg begyndte tidligt at spille guitar og trommer i kirken og fik også andre opgaver. Når børn er aktive i kirken, er kirken ikke kedelig. Derhjemme bad vi sammen, og min mor og far fortalte historier fra Bibelen.

– Hvorfor blev du præst?
Min far ville gerne have, at jeg blev præst, men det var først i Danmark, at jeg fik et personligt kald fra Gud. De første år arbejdede jeg på et slagteri i Sæby, og en dag, mens jeg var på arbejde, hørte jeg Guds stemme i mit hjerte: ”Du skal tjene mig her i Danmark hele dagen.” Kaldet blev stærkere, og det endte med, at jeg opgav mit job som slagteriarbejder og begyndte på 3K-uddannelsen i kristendom, kultur og kommunikation på VIA University i Aarhus med henblik på at blive præst.

– Hvor finder du håb som præst?
Håb er noget, der kommer fra Gud. Livet kan være svært. Det ved alle mennesker fra Burma. Mange af os har prøvet at miste alt. Men Gud er stærkere end modgang. Gud brugte Danmark til at give os håb.

– Hvad er du taknemmelig for?
At Gud kaldte mig til at blive præst. Og så har jeg en dejlig kone og familie og en fantastisk

menighed. Hver dag siger jeg tak til Gud, fordi jeg kan tjene som præst her. Jeg siger tak til Danmark, der tog imod os, og til alle, der har hjulpet og støttet mig. Vi får snart vores eget kirkecenter i Esbjerg. At vi er nået dertil, er jeg utrolig taknemmelig for. Vi siger stor tak til Kvaglund Kirke, hvor vi har holdt gudstjenester i 14 år.

VORES MENIGHED

DERFOR ER VI HER: Det er vigtigt for alle mennesker at høre Guds ord, så det rammer os i hjertet. For nogle af de ældre i vores menighed er dansk stadig et svært sprog, så det betyder meget, at vi kan samles på vores eget sprog. For os, der kommer fra Chin-staten i Burma, er chin troens hjertesprog. Vores gudstjeneste er også lidt anderledes end i folkekirken. Når vi er sammen, har vi god tid, og bøn og lovsang fylder meget. Vi beder for hinanden, og mange står op og siger noget. Hver søndag samler vi ind til dem, der har det svært i vores hjemland, eller som måtte flygte på grund af borgerkrigen. Næsten alle har familie i Chin-staten. Vi gør også meget for de unge. To lørdage om måneden har vi særlige aktiviteter for dem, og hver sommer har vi en ungdoms- og sportslejr.

UDFORDRINGER: Efterhånden som vores menighed voksede, fik vi brug for mere plads, som vi selv kan bestemme over. Når vi samles fra hele landet til jul og til konferencer, stævner og sociale arrangementer, er vi rigtig mange.

SAMARBEJDE MED FOLKEKIRKEN: Da vi var nye i Danmark, fik vi lov at holde vores gudstjenester i Kvaglund Kirke. Vi følte os virkelig velkomne, og i mange år har vi holdt en fælles gudstjeneste to gange om året, hvor begge præster prædiker. Kirken har været meget tålmodig med os, hvis vi ikke altid fik gjort helt så pænt rent, som man er vant til i Danmark. Vi har aldrig betalt for at låne kirken, og derfor kunne vi spare penge sammen, så vi for to år siden kunne købe en tidligere fabrikshal og begynde at indrette den til kirke- og kulturcenter.

Som præst er jeg påvirket af den demokratiske kultur i Danmark og har ændret flere ting i menigheden. Mænd og kvinder er for eksempel begyndt at sætte sig mellem hinanden i kirken. Det er nyt for os. Men hvis vi vil give troen videre til vores børn og fastholde den næste generation i kirken, er vi nødt til at være fleksible og give de unge indflydelse og medansvar. Vi skal tilpasse os livet her i Danmark og tage de gode ting til os uden at opgive vores egen kultur.

DET DRØMMER VI OM: Det er en meget stor glæde for os, at vi snart kan indvie vores egen kirkesal på 450 kvadratmeter. Vi har også legeplads og sportshal, for vores kirke skal være et godt sted for børn og unge. Et sted, hvor der er glæde og liv. Vi har omkring 100 børn og unge i menigheden. Mange er født her. De er fremtiden.

Burmesere i Danmark (Myanmar)

Alle af burmesisk herkomst: 2.736
Heraf danske statsborgere: 416
Født i Danmark: 852

Chin Baptist Church Esbjerg

Grundlagt 2009. Har siden 2010 holdt gudstjenester i Kvaglund Kirke. Købte i 2022 en nedlagt industriejendom, som menigheden har renoveret og indrettet til kirke- og kulturcenter. Medlem af Baptistkirken i Danmark og Chin Christian Association, der er paraplyorganisation for ni Chin menigheder i Danmark. 243 medlemmer. Egen præst siden 2016.

Church on the Rock

Fra Uganda til Brøndby

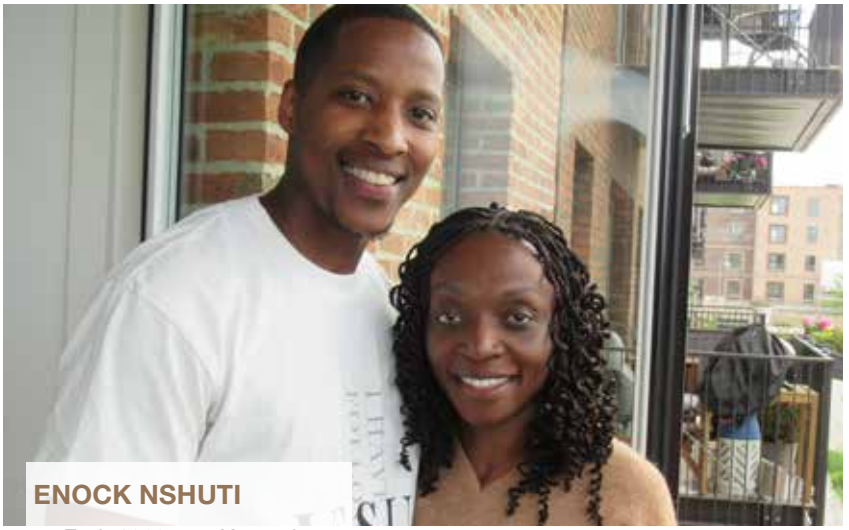

ENOCK NSHUTI

- Født 1989 nær Kampala i Uganda. Kom til Danmark som fireårig gennem familiesammenføring med sin far, der fik asyl i 1991.
- Uddannet softwareudvikler. Leder virksomheden Undivided Studio. Tidligere ungdomspræst i Church on the Rock. Indsat som præst i april 2024. Fjernstudier ved Høyskolen for Teologi og Ledelse i Oslo.
- Gift med Gloria Namatovu Nshuti, der er civilingeniør i farmateknologi. Tre børn på 8, 4 og 1 år. Bor i Hedehusene.

MØD PRÆSTEN

– Hvorfor kom du til Danmark?
Min far kom som flygtning i 1991, og i 1993 fulgte min mor efter sammen med os børn. Jeg var fire år og voksede op i Virum. Jeg husker meget lidt fra min tidlige barndom i Uganda, hvor jeg er født.

– Hvad har formet din kristne tro?
Min familie kommer oprindelig fra Rwanda. Da jeg var 11 år, begyndte mine forældre at komme i en rwandesisk menighed i København. Vi børn blev også inddraget, og jeg blev en del af kirkens band. Jeg er konfirmeret i folkekirken, men i alle mine teenageår kom jeg i mine forældres menighed. Der havde jeg mine venner. Men troen blev først personlig for mig, da jeg lærte min kone at kende. Hendes far var præst i en anden afrikansk kirke, hvor jeg pludselig skulle finde ud af, hvad jeg troede på i andre omgivelser. Jeg var 20 år, da jeg i en bibelstudiegruppe kunne sige, at det er Jesus, jeg tror på.

– Hvorfor blev du præst?
På et tidspunkt opstod der et gap i menigheden, da den tidligere ungdomsleder flyttede. Der var mange unge i kirken, og af en eller anden grund havde de en særlig tillid til mig, der gjorde, at det var nemt for mig at forkynde for dem. Over tid begyndte jeg at blive omtalt som ungdomspræst. Da min svigerfar, der var seniorpræst, mente, at tiden var inde til et generationsskifte, blev jeg indsat som præst sammen med min kone.

– Hvor finder du håb som præst?
Jeg finder håb i Bibelen og hvad Jesus har gjort for mig. Det er et stort ansvar at være præst for en menighed, men Gud har kaldet min kone og mig. Det giver mig håb at vide, at Gud vil noget med vores tjeneste. Der er noget, der skal høstes.

– Hvad er du taknemmelig for?
At jeg er kaldet på trods af mine svagheder. Jeg har altid kæmpet med usikkerhed og en følelse af ikke at være god nok. Jeg er taknemmelig for

min kone, der er god til at få mig ned på jorden, og for det samspil, vi har.

– Hvad giver dig glæde?
En masse ting! Mine børn og min familie. Når jeg kommer hjem efter en lang dag, er der nogen, der tager imod mig.

VORES MENIGHED

DERFOR ER VI HER: Da min svigerfar kom som flygtning fra Uganda i 1990, kunne han se, at mange ugandesere var holdt op med at gå i kirke i Danmark. Han havde været præst i en pinsekirke, og efter nogle år lejede han et lokale på Nørrebro og startede sin egen menighed. I begyndelsen var det mest folk fra Uganda, der kom, men efterhånden kom andre til. I dag er mange anden generation, og nogle af børnene er tredje generation. Selv om vi er et andet sted end dengang, oplever vi, at der stadig er brug for vores menighed og de gaver, Gud har givet os. I dag er vi omkring 70 børn og voksne. De fleste er under 40 år og har boet her i mange år. Menigheden er som deres familie. Her hører de til, og her kan de unge spejle sig i andre unge med samme baggrund. Vi har ungdomskirkekor, bibelgrupper, ugentligt bedemøde og bibelundervisning. I børnekirken og ungdomsgruppen bruger vi dansk, men gudstjenestesproget er engelsk. Vi er også online og rammer bredere med engelsk.

I vores gudstjeneste er der megen lovsang og bøn, hvor folk beder højt. Når man er vant til det, giver det en oplevelse af, at vi er sammen om noget større. Man må også gerne løfte hænderne og bruge kroppen. Vi er et lederteam, der skiftes til at prædike. Vi har jo alle fuldtidsjobs ved siden af kirken.

UDFORDRINGER: I mange år lånte vi en folkekirke, hvor vi havde rigtig gode rammer. Kirken lå centralt, og vi havde et godt samarbejde med præsten og blev inviteret til middag i præstegården. Vi havde også fællesgudstjenester og middage på tværs. Men i forbindelse med præsteskifte og nyt menighedsråd blev vores kontrakt opsagt. Det var svært at finde et nyt sted, men nu har vi vores eget lokale i en kontorbygning. Det har været en udfordring, og vi har også mistet medlemmer, men vi har klaret det.

Internt i menigheden står vi midt i et generationsskifte. Hvis vi skal være et meningsfuldt tilbud til unge, der er født og opvokset her, er der brug for friske øjne. Det er vigtigt, at vores generation kan spejle sig i os, og at vi kommunikerer på en måde, der resonerer med dem. Men vi vil gerne imødekomme alle.

SAMARBEJDE MED FOLKEKIRKEN: Vi vil gerne skabe broer mellem menigheder. Vi ser en stigende tendens til, at de unge besøger andre kirker, både folkekirker og frikirker, når der sker noget spændende. For eksempel har vi ikke ungdomslejre, men det er der andre kirker, der har.

DET DRØMMER VI OM: At flere mennesker må komme ind i Guds rige – også unge med dansk-afrikansk baggrund. Det handler ikke bare om, at de skal komme i vores kirke. Vi har ikke det hele. Det er vigtigt, at kirkerne står sammen om tilbud til den næste generation.

Ugandesere i Danmark

Alle af ugandesisk herkomst: 2.381
Heraf danske statsborgere: 936
Født i Danmark: 474

Church on the Rock

Østafrikansk pentekostal menighed grundlagt 1998. Holder gudstjenester i eget lokale i Brøndby. Mange i menigheden er anden generation. Menighedens kirkekor tager gerne ud og giver koncerter i danske kirker.

Eritreisk ortodoks menighed
Fra Asmara til Køge

MISGHINNA MELAKE GEBREZGABHER

- Født 1989 i Eritrea. Asyl i Danmark i 2015.
- Bachelor i biologi og bifag i biokemi fra Eritrea Institute of Technology. Indviet som diakon i den eritreisk ortodokse kirke i 2005.
- Siden 2015 diakon i en ortodoks menighed på Vesterbro, der også låner Jakobskirken i Roskilde. Arbejder om lagerekspedient.
- Gift 2015 med ungdomskæresten Selam Hagos Haile (33). Sammen har de en søn på 5 år. Bor i Køge.

MØD DIAKONEN

– Hvorfor kom du til Danmark?
Jeg kom som flygtning i 2015. Jeg arbejdede som gymnasielærer i kemi og blev indkaldt til militærtræning i sommerferien. På det tidspunkt havde jeg allerede aftjent min nationaltjeneste, men i mit land kan man ikke sige nej. Så bliver man arresteret og kommer i fængsel. Fængsler i Eritrea er ikke som i Danmark.

– Hvad har formet din kristne tro?
Jeg lærte tidligt at holde af kirken. Min morfar var præst, og tilrejsende præster kom ofte på besøg hos os. I hele min barndom blev kirkens salmer sunget ind i mit hjerte. Bøn og bibellæsning har altid været en naturlig del af mit liv. Salmer og liturgi er hjertets bøn til Gud.

– Hvorfor blev du diakon?
Min mor var meget troende og ville gerne, at jeg gik kirkens vej. Det føltes rigtigt, så mens jeg gik i folkeskolens ældste klasse, tog jeg en diakonuddannelse i kirken efter skoletid. Vi var 15 unge, der læste hos præsten. Jeg var 16 år, da jeg blev indviet til diakon. At tjene Gud i kirken har altid givet mig stor glæde. Måske bliver jeg en dag præst, men det er et stort ansvar og et kald til hele familien. Man må ikke være for ung.

– Hvor finder du håb?
Når vi beder Gud hjælpe os, hører han vores bøn. Jeg ventede på familiesammenføring med min kone og min søn i syv år, men jeg mistede ikke håbet. Gud gav mig håb. Som diakon vil jeg gerne give det kristne håb videre. Ingen kan leve uden håb.

– Hvad er du taknemmelig for?
Det er et mirakel, at jeg overlevede flugten gennem Sahara til Libyen og videre over Middelhavet. I ørkenen mistede jeg min bedste ven. Han klarede det ikke. Hver dag takker jeg Gud for, at jeg er i live, og at jeg er sammen med min familie igen og bor i et fredeligt land med frihed og demokrati.

– Hvad giver dig glæde?
Det gør mig glad, når jeg kan hjælpe andre. Tidligere var det mig, der havde brug for hjælp.

VORES MENIGHED

DERFOR ER VI HER: Det er vigtigt, at vores børn vokser op med kirken og den kristne tro. De skal kende deres rødder. Derfor har vi brug for vores egen kirke. Vores menighed startede i 2014, da herboende eritreere begyndte at samles for at bede sammen. I 2015 fik de lov at låne blandt andet Mariakirken på Vesterbro til gudstjenester, og da jeg kom, var der allerede en menighed i København med egne præster og diakoner. Efterhånden som flere fik asyl og familiesammenføring, voksede menigheden. I dag er der rigtig mange børn. Som diakon er det min opgave at hjælpe præsterne under gudstjenesten. For at vi kan holde gudstjeneste med den hellige nadver, skal der være mindst tre præster og to diakoner, men hvis det ikke er muligt, kan en diakon tage den tredje præsts plads. Diakoner samler også folk til bøn, sang og bibelundervisning, når der ikke er gudstjeneste. Præster og diakoner er alle frivillige og hjælper i kirken ved siden af arbejde og skole. I Danmark er der i dag mindst 12 præster og 30 diakoner, der bor i forskellige byer.

UDFORDRINGER: Det er ikke let at finde en kirke, der er stor nok, for vi er rigtig mange til vores gudstjenester. At modtage den hellige nadver og være i kirken betyder meget for eritreere, og til jul, påske og på Sankt Michaels dag i november skal alle i kirke. Så er vi virkelig mange. Samtidig er kirken vores sociale netværk. Det er her, vi møder hinanden – i glæde og sorg.

Desværre har der de seneste år været konflikter blandt eritreere i eksil. Det er en meget dårlig situation for os alle. Jeg har en masse følelser. Vi er alle flygtninge fra Eritrea, men vi er ikke imod vores land, vores kultur og værdier. Jeg plejer at sige, at ligesom vi tager skoene af, inden vi træder ind i kirken, skal vi også lade politik blive uden for kirkedøren.

SAMARBEJDE MED FOLKEKIRKEN: Alle er velkomne til vores gudstjenester – også danskere. Vi er meget taknemmelige for de kirker, der giver os lov til at bruge deres rum. I folkekirken er der mange kostbare ting, som man skal passe på, men alligevel får vi lov at komme. Folkekirken har inviteret os med på konferencer for migrantpræster og bedt os fortælle i Københavns Domkirke. Mange præster prøver virkelig at hjælpe os. Vi siger mange tak til folkekirken. Det sidste år har vores menighed holdt gudstjenester i Jakobskirken i Roskilde en lørdag om måneden. Det er en stor kirke med god plads til børnene.

BEDSTE OPLEVELSE: Jeg bliver meget glad, når min søn på fem år siger: ”Far, jeg elsker kirken!”

DET DRØMMER VI OM: En dag håber vi at få vores egen kirke, hvor der er plads til alle, hvor børnene har det godt, og hvor vi ikke skal være bange for, at de ødelægger noget.

Eritreere i Danmark

Alle af eritreisk herkomst: 8.222
Heraf danske statsborgere: 352
Født i Danmark: 2.053

Den eritreisk ortodokse Tewahedo Kirke

Den eritreisk-ortodokse kirke er et af verdens ældste kirkesamfund med rødder tilbage til det første århundrede. Kirken blev selvstændig i 1993 og er medlem af Kirkernes Verdensråd og Det Orientalske Kirkeråd. Kirken er i dag opdelt i to synoder. I Danmark holder eritreisk ortodokse præster gudstjenester i 12-15 folkekirker ud over landet. Menighederne består hovedsagelig af yngre familier, der har fået asyl siden 2014.

Immanuel – Iransk kristent fællesskab

Fra Teheran til Aarhus

NASER REZAEIH

- Født 1962 i Iran. Kom til Danmark som flygtning i 1984. Asyl i 1985.
- Tolk og farsikoordinator i folkekirken. Uddannet eksportkonsulent. Afsluttet paragraf 2-uddannelse i teologi. Pastoralseminarie-uddannelse i 2022.
- Præst i den iranske menighed Immanuel i Aarhus.
- Gift med Mandana. Far til en voksen datter. Bor i Aarhus.

MØD PRÆSTEN

– Hvorfor kom du til Danmark?
Da Iran blev en islamisk stat efter Khomeinis magtovertagelse i 1979, deltog jeg i demonstrationer mod præstestyret. Efterhånden blev det klart, at jeg ikke havde nogen fremtid i Iran. I 1984 kom jeg til Danmark som politisk flygtning, og efter otte måneder fik jeg asyl. Dengang var det lettere end i dag.

– Hvad har formet din kristne tro?
Jeg voksede op under shahen som sekulariseret kulturmuslim. Min familie var ikke troende, og først mange år senere i Danmark begyndte jeg at interessere mig for religion. Jeg fik lyst til at undersøge kristendommen, og det endte med, at jeg begyndte at komme i en pinsekirke. Jeg var tiltrukket af kristendommens budskab om en kærlig Gud, der var interesseret i mig, og efterhånden forstod jeg, at Jesus er Gud. Efter næsten 20 år i Danmark blev jeg døbt i pinsekirken. Senere kom jeg i en iransk menighed, inden jeg endte i folkekirken.

– Hvorfor blev du præst?
At være præst handler om at tjene Gud og følge Guds og menneskers kald. Da asylansøgere fra Iran og Afghanistan opsøgte kirkerne i forbindelse med de store flygtningestrømme, blev jeg spurgt om at hjælpe med at tolke og undervise, og senere blev jeg opfordret til at søge ind på den såkaldte paragraf 2-ordning med henblik på ordination som præst i folkekirken for farsitalende. Samtidig kaldte Gud mig til at være frivillig præst for vores iranske menighed i Aarhus.

– Hvor finder du håb som præst?
Håb er tillid til, at Gud vil mig det godt. Jeg tror på, at han er med i op- og nedture, både i mit virke som præst og i mit privatliv. Når vi møder vanskeligheder, tager Gud os ved hånden, og så går vi sammen. Andre gange løfter han os op i sin favn, så vi skånes. Lige meget hvad er vi i Guds hænder.

– Hvad er du taknemmelig for?
At jeg fik lov at flytte fra mørket til lyset, da jeg

blev døbt for 21 år siden. Det var samtidig et skift i fokus fra mig selv til mit medmenneske. I dag behøver jeg ikke at konkurrere med andre. Jeg ved, at Gud har sine gode planer for mig.

– Hvad giver dig glæde?
Det, der virkelig giver mig glæde, er, at jeg har fået øjnene op for min egen magtesløshed og afhængighed af Gud, så jeg kan trække på Guds styrke. Og så er det meget opmuntrende at se, hvordan kristne i Iran virker som lys og salt i et land, der er mørklagt af regimet. I Iran er der en stor opvågning i forhold til det kristne evangelium.

VORES MENIGHED

DERFOR ER VI HER: Vi startede som en bedegruppe i Christianskirken i Aarhus, hvor jeg var begyndt at komme til de danske gudstjenester. Efterhånden kom flere iranere til, og i dag har vi vores egen menighed, der mødes søndag eftermiddag. Vi kommer fra en helt anden kultur og har brug for fællesskab på vores eget sprog. Jeg fungerer som præst og har biskoppens tilladelse til at forrette nadver. Det er vigtigt for os at modtage Jesu legeme og blod på vores eget sprog, for i nadveren får vi styrke til at leve vores liv for Jesus.

Vi er alle konvertitter bortset fra etniske armeniere og assyrere fra Irans gamle kristne mindretal. Nogle af os har været kristne i mange år, mens andre er nye i troen og mere har valgt kristendommen i protest mod islam og det iranske præstestyre – mange mens de stadig var asylansøgere. De er kommet ind i kristendommen, fordi de ser den som en kærlig religion. Det er godt nok, men kristendommen handler også om, at jeg har brug for Guds tilgivelse. At nå til den erkendelse er en proces. Andre igen har mødt kristendommen i Iran men har ikke haft mulighed for at blive undervist i en menighed.

UDFORDRINGER: Som konvertitmenighed har vi ikke vores egen kirkelige historie. Vi har valgt at støtte os til folkekirkens ballast. I vores gudstjeneste inkluderer vi elementer fra den danske højmesse som trosbekendelsen, Fadervor og den aronitiske velsignelse, men det er lidt mere afslappet hos os. Vi har også vores egne lovsange. For os opsummerer velsignelsen hele gudstjenesten. Her hører jeg, at Gud har set mig, og jeg går hjem med Guds velsignelse. Vi giver også god plads til forbøn. Mange lever med angst, stress og bekymringer for familien i Iran og har meget brug for at komme af med deres byrder.

SAMARBEJDE MED FOLKEKIRKEN: Vi har hele tiden været tilknyttet Christianskirken, og gennem årene har vi flere gange holdt gudstjenester sammen. Vi har også lavet iransk mad. Trods de svagheder, der også findes, er folkekirken et sundt sted at være for konvertitter. I folkekirken er præsten Guds og menighedens tjener og har ikke ultimativ magt. Iranere har brug for folkekirken, men folkekirken har også brug for menigheder som vores, hvis konvertitter skal fastholdes i troen.

DET DRØMMER VI OM: Vi er tilfredse med at være en del af folkekirken på en uformel måde. Jeg håber, at flere folkekirker vil åbne døren for iranere, der ønsker at danne små lokale fællesskaber, hvor de kan mødes og støtte hinanden og samtidig have kontakt med en dansk menighed.

Iranere i Danmark

Alle af iransk herkomst: 25.993
Heraf danske statsborgere: 12.673
Født i Danmark: 5.112

Immanuel – Iransk kristent fællesskab

Grundlagt 2016 som et farsisproget fællesskab for konvertitter under Christianskirken i Aarhus. Mødes søndag eftermiddag i Christiansgården bag kirken. Menighedens leder har biskoppens tilladelse til at forrette nadver. 30-40 personer fra Iran og Afghanistan.

International Christian Community
Fra Singapore til Nørrebro

RAVI CHANDRAN

- Født 1965 i Singapore. Kom til Danmark som missionær i 1992 udsendt af en pinsekirke i Singapore.
- Bachelor fra Asian Theological Seminary for Evangelism and Mission i Singapore. Phd i teologi og counselling fra Zoe University i Florida. Præst i International Christian Community (ICC). Tidl. AIDS-konsulent.
- Gift med Lillian Leow Mui Choo. To sønner på 23 og 27 år. Bor i Hellerup.

MØD PRÆSTEN

– Hvorfor kom du til Danmark?
Min kone og jeg blev udsendt som missionærer af vores kirke i Singapore for at hjælpe en dansk pinsemenighed i Rødovre. Vores kirke samarbejdede med pinsekirken i Danmark og betalte løn og alle udgifter. Vi havde tidligere været missionærer i Afrika og Asien og havde ikke forestillet os, at vi en dag ville ende i Danmark. Som ung havde jeg haft en vision – den eneste gang i mit liv – hvor jeg havde set et hvidt kors på en rød baggrund, men dengang anede jeg ikke, at det var det danske flag! Nu har vi været her i 32 år.

– Hvad har formet din kristne tro?
Jeg voksede op som hindu. Da jeg var barn, gik jeg i templet sammen med min familie, men vi var ikke meget religiøse. I gymnasiet fik jeg en kristen girlfriend. Det var dengang, da de store vækkelser gik over Sydøstasien. Hun kom i en karismatisk pinsekirke, hvor de bad for mig, og i 1982 overgav jeg mit liv til Jesus. Da var jeg 17 år. Senere fandt jeg en anden kirke med 2.000 medlemmer, hvor jeg var meget aktiv. Efter to år sendte kirken mig ud som missionær, først til New Delhi og senere til Ghana, Uganda og Filippinerne. At være med til at plante kirker i så forskellige lande lærte mig utrolig meget om Gud og om mine stærke og svage sider.

– Hvorfor blev du præst?
At være præst er ikke et job. Det er et kald. Jeg blev præst, fordi Gud kaldte mig. I mit hjerte har jeg hele mit liv ønsket at tjene andre, og lige siden jeg som 18-årig blev cellegruppeleder i Singapore, er jeg altid endt med at få lederansvar. Det kom bare naturligt. I over 40 år har Gud brugt mig til at oplære andre og givet mig evnen til at prædike, så folk lytter.

– Hvor finder du håb som præst?
Som mentor for yngre præster fortæller jeg, at det at være præst ikke handler om aktivisme, popularitet eller antal følgere på sociale medier, men om at bære frugt. Når jeg ser, at de lytter, giver det mig håb. Vi skal ikke svaje med

tidsånden men være rodfæstet i Kristus. Det kræver disciplin. Paddehatte skyder op på en nat, men et sundt egetræ vokser langsomt. Det handler om at være rodfæstet i de kristne dogmer uden at blive dogmatisk. Her er den apostolske trosbekendelse en god hjælp.

– Hvad er du taknemmelig for?
I Danmark har vi både religionsfrihed og ytringsfrihed. Domstolene er upartiske. Lovgivningen bygger på judæo-kristne værdier. Her er fred og sikkerhed. Hvad det betyder for en nation, kan ikke overvurderes.

– Hvad giver dig glæde?
Når jeg ser evangeliet bære frugt.

VORES MENIGHED

DERFOR ER VI HER: Min præst i Singapore gav mig engang et godt råd: Hvis du vil starte en kirke, skal det være en, der ikke allerede findes! Der skal være et behov. Efter 10 år i Danmark som præst i pinsekirken så jeg et behov for en international tværkirkelig engelsksproget menighed. I ICC bygger vores teologi på den apostolske trosbekendelse, vi har dåb og nadver, og vi tror, at vi har brug for Helligåndens fylde. Det er vores basis. Mere behøver vi ikke.

Vi startede forfra med en menighed på 20 personer. Min kone og jeg er henholdsvis etnisk kineser og etnisk inder, så vi har let ved at forstå asiatisk mentalitet. Vi har også boet i Afrika og er uddannet i det britiske uddannelsessystem, så hverken afrikansk eller vestlig tankegang er fremmed for os. Det er nok medvirkende til, at mennesker fra hele verden føler sig tilpas i vores menighed. Vi har en klar vision og fokuserer på det, kristne er fælles om. Og så involverer vi folk. Halvdelen af menigheden har opgaver som frivillige hver uge. Sange, musik, bøn, børn, streaming, rengøring og oprydning: Hvem gør hvad? Der er masser af logistik, men det giver også en høj grad af ansvar og medejerskab.

UDFORDRINGER: For nogle danske kirker er det nok blot at være udlejer. Men uden personlige relationer og kendskab til hinanden kan ting let gå galt.

SAMARBEJDE MED FOLKEKIRKEN: Da vi nærmede os vores 20-års jubilæum, besluttede vi, at vi ønskede et tættere forhold til folkekirken. I Kingos Kirke lyttede de til vores historie og sagde velkommen. Vi fik lov at leje kirken søndag eftermiddag samt et andet lokale om torsdagen. Vi aftalte årlige fællesgudstjenester og har også prædiket hos hinanden. Jeg har kontor i kirken og mødes med præsterne to gange om ugen. Jeg bliver også inviteret til præstesammenkomster og julefrokost. På årsdagen for vores første gudstjeneste kom vi med blomster og frugt til den danske menighed og vin til præsterne, og da vi fejrede jubilæum, kom præsterne med chokolade til os.

BEDSTE OPLEVELSE: I Kingos Kirke har jeg ikke blot fundet kolleger og samarbejdspartnere, men venner, jeg kan stole på.

DET DRØMMER VI OM: Det er min drøm, at vores samarbejdsmodel må inspirere andre kirker. Det er, hvad Guds rige handler om – at hjælpe og opmuntre hinanden på tværs af teologiske forskelle, fordi vi har lært at holde fokus på det, vi er fælles om. Og det er rigtig meget.

Singaporeanere i Danmark

Alle af singaporeansk herkomst: 653
Heraf danske statsborgere: 135
Født i Danmark: 79

International Christian Community (ICC)

International og tværkirkelig engelsksproget menighed grundlagt 2002 af Ravi Chandran og Lillian Leow Mui Choo. Ledes af en bestyrelse og et økonomiudvalg. Har siden 2022 holdt gudstjenester i Kingos Kirke på Nørrebro. Ca. 80 medlemmer fra 30 lande.

www.getintouch.dk

International Church of Copenhagen
Fra Delaware til Fiolstræde

TIMOTHY STEWART

- Født 1960 i USA i delstaten Delaware.
- BA i religion og græsk. Teologisk eksamen fra Lutheran Theological Seminary i Gettysburg, Pennsylvania. Ordineret i Evangelical Lutheran Church in America.
- Præst i International Church of Copenhagen (ICC) 2000-2006 og siden 2014.
- Gift med Mary Ann Stewart, der er programassistent i FNs Verdenssundhedsorganisation WHO. To børn på 20 og 23 år. Bor i Indre By i København.

MØD PRÆSTEN

– Hvorfor kom du til Danmark?
Jeg kom, fordi International Church of Copenhagen manglede en præst og valgte mig i samråd med Evangelical Lutheran Church in America, som menigheden dengang hørte under. Efter tre år som præst i Caribien stod jeg i et vadested og var åben for nye muligheder. Jeg vidste ikke så meget om Danmark, men jeg har aldrig haft svært ved at tilpasse mig. Jeg tænkte, at jeg ville trives godt med en menighed, hvor der er plads til kulturel og teologisk forskellighed, og hvor ikke alt er forudsigeligt.

– Hvad har formet din kristne tro?
Kirken har altid været en del af mit liv. Min familie gik i kirke hver søndag og var aktive i kirken. Det havde jeg det godt med. Troen er noget, jeg voksede ind i.

– Hvorfor blev du præst?
Da jeg havde afsluttet min bachelor, havde jeg en næsten håndgribelig oplevelse af Guds nærvær. Det var en meget stærk oplevelse, som påvirkede alt, hvad jeg hidtil havde troet på. En slags *liminal space* – et sted, hvor vi mennesker møder Gud og os selv på en ny måde. Jeg var 21 år, og oplevelsen dengang står stadig meget klart for mig. Kort tid efter begyndte jeg at læse teologi. Først troede jeg, at jeg skulle undervise og forske, men det skulle jeg ikke. Jeg skulle være præst. I år er det 36 år siden, at jeg blev ordineret.

Hvor finder du håb som præst?
I Guds løfter og hans godhed. Det kristne håb udspringer af, hvem Gud er, og hvad han har gjort for os. Min opgave som præst er at søge at virkeliggøre Guds rige her på jord og anerkende alle menneskers iboende værdighed. Når vi gør det, går vi i Jesu fodspor.

– Hvad er du taknemmelig for?
At der er fred i mit lille hjørne af verden. At jeg er rask, har en dejlig familie og bor i smukke omgivelser. Og så er jeg taknemmelig for vores

menighed, der består af storsindede, tålmodige og generøse mennesker.

– Hvad giver dig glæde?
Først og fremmest tid sammen med min familie. Samtidig er jeg et ret privat menneske, der også har brug for tid for mig selv. Jeg læser meget og holder af at male og skabe noget med mine hænder. At Gud er en skabende Gud er en vedvarende kilde til inspiration. At følge Kristus handler om at rette opmærksomheden væk fra os selv og mærke, at vi er en del af noget større.

VORES MENIGHED

VORES HISTORIE: ICC blev grundlagt i 1962 af den lutherske kirke i Amerika som den første engelsksprogede lutherske menighed i København. Vi har stadig nære relationer til den lutherske kirke, men i dag er vi en selvstændig international menighed med en bevidst økumenisk profil. Folk kommer, fordi sproget er engelsk, og fordi de føler sig hjemme i en liturgisk gudstjeneste. Nogle er her kun kort tid, inden de rejser videre. Andre er her i mange år.

UDFORDRINGER: Jeg kan godt savne lidt større forståelse for migrantmenigheders virkelighed fra de instanser, der skal implementere lovgivning for kirkesamfund uden for folkekirken. Det er næppe bevidst, men den manglende forståelse er med til at gøre hverdagen mere stressfuld for menigheder, der opererer på nogle helt andre præmisser end folkekirken. Jeg er fuldtidspræst, får løn og har ikke andet arbejde, men mange migrantpræster er ulønnede og har fuldtidsarbejde ved siden af. ICC er en privilegeret menighed med ressourcer til på kort tid at sætte os ind i eksempelvis nye regler om medlemsregistrering og regnskabsaflæggelse. Mange migrantmenigheder er i en helt anden situation.

SAMARBEJDE MED FOLKEKIRKEN: Vi har altid haft en nær relation til folkekirken. Helt fra starten var der forståelse for, at vi var med til at dække et behov, som folkekirken ikke selv kunne dække. Vi er også medlem af flere mellemkirkelige fora og samarbejder løbende med folkekirkelige organisationer om fælles tiltag.

Vi har kun gode erfaringer med at leje gudstjenesterum i folkekirken. Når man er gæst hos andre, er det vigtigt at have en gæsteteologi. Hvordan er man en god gæst? For os handler det om respekt for værtskirken, så vi passer på bygningen og altid taler godt om vores værtsmenighed. Hvad er vigtigt for dem? Deres behov kommer altid først, og med årene har vi lært at tilpasse os og være fleksible. Aftaler har altid været meget fair, og vi er blevet behandlet med respekt, generøsitet og forståelse for vores behov.

BEDSTE OPLEVELSE: Den første jul i Sct. Andreas Kirke inviterede den danske menighed hele vores menighed til julefrokost. Det oplevede vi som en udstrakt hånd og en varm gestus.

DET DRØMMER VI OM: Som en privilegeret menighed drømmer vi om, at alle migrantmenigheder må opleve den samme anerkendelse, som vi har mødt. Vi har ikke noget ønske om at få vores egen bygning. Vores budget er minimalt, og vi vil altid være afhængige af menighedens donationer. Vi ønsker ikke, at vedligeholdelse af en bygning skal være vores hovedfokus. At være gode gæster kan også være et kald. Hvad vi og mange andre migrantmenigheder har brug for er gode naboer, der siger velkommen!

Amerikanere i Danmark

Alle af amerikansk herkomst: 11.261
Heraf danske statsborgere: 2.137
Født i Danmark: 864

International Church of Copenhagen (ICC)

Grundlagt 1962 som en amerikansk luthersk menighed for expats. I dag er ICC en selvstændig og selvfinansierende engelsksproget luthersk menighed med en international og økumenisk profil tilknyttet Evangelical Lutheran Church of America. Holder gudstjenester i Brorsons Kirke på Nørrebro efter 20 år i Sct. Andreas Kirke. Ca. 100 medlemmer, der kommer fra mange forskellige lande.

Islandsk menighed
Ambassadepræsten fra Reykjavik

SIGFÚS KRISTJÁNSSON

- Født 1975 i Reykjavik i Island.
- Cand.theol. fra Islands Universitet. Kandidatgrad i sjælesorgstudier (Pastoral Care) 2012.
- Sognepræst i Hjallaprestakalli i Kópavogur 2002-2017. Projektleder for uddannelse og diakoni 2017-2020.
- Islandsk præst i Danmark siden 2020 med titel af ambassadepræst.
- Gift med Arndis Fridriksdóttír, der er specialpædagog. To døtre på 16 og 19 år. Bor i Valby.

MØD PRÆSTEN

– Hvorfor kom du til Danmark?
Da den islandske kirke for fire år siden søgte en fastboende præst til menigheden i København, søgte jeg stillingen. Min kone og jeg havde længe talt om, at vi godt kunne tænke os at bo i udlandet i en periode. Vi var for nylig kommet igennem en svær periode med flere dødsfald i den nærmeste familie, så vi havde brug for at opleve noget nyt. For os var det den helt rigtige timing. Som præst for den islandske menighed er jeg lønnet af den islandske kirke og tilknyttet den islandske ambassade som ambassadepræst.

– Hvad har formet din kristne tro?
I mit barndomshjem talte vi ikke så meget om tro, men min mor sang i kirkekor, så ind imellem var jeg med hende i kirke. Jeg var også meget aktiv i spejderbevægelsen. At jeg valgte at læse teologi handlede mere om interesse end om personlig tro. Men undervejs skete der noget. Jeg blev bedt om at undervise børn og konfirmander i en nærliggende kirke og blev også involveret i kirkens diakonale arbejde. Herigennem voksede noget frem i mig. Lad mig kalde det en dybere kontakt med Gud.

– Hvorfor blev du præst?
Da jeg startede på teologistudiet, var det ikke med henblik på at blive præst. Men så blev det pludselig det rigtige. Åndeligt kan man sige, at jeg blev ledt til det. Jeg var meget interesseret i etik og sjælesorg og ville gerne arbejde med mennesker. Som 26-årig fik jeg min første præstestilling i en forstadskirke.

– Hvor finder du håb som præst?
Mit håb er blevet stærkere med alderen. Jeg har fået større tillid til Gud. Tidligere havde jeg meget behov for at have kontrol over ting, men med årene er det blevet lidt lettere at give slip og lægge bekymringer til side. Det er noget med en tro på, at hvad så end der sker, vil jeg kunne klare det, så længe Gud vil, at jeg skal være her på jorden.

– Hvad er du taknemmelig for?
Jeg er taknemmelig for min familie og for min opvækst. For helbred og sundhed – fysisk, psykisk og åndeligt. Jeg er taknemmelig for mine medarbejdere på ambassaden, hvor jeg er en del af et team. Listen er uendelig. At huske at sige tak er noget af det vigtigste i livet. Men det er let at glemme.

– Hvad giver dig glæde?
Jeg bliver glad, når så mange i vores menighed er villige til at bidrage uden at forvente at få noget igen. Jeg finder også glæde i at være fysisk aktiv – både den daglige træning, hvor jeg kobler af og bare er til stede i øjeblikket uden at tænke på nogen eller noget, og mine daglige cykelture fra Valby til Christianshavn. Og så er det en meget stor glæde at se mine døtre vokse op og blive unge voksne. Jeg er meget privilegeret.

VORES MENIGHED

DERFOR ER VI HER: Der har været en islandsk menighed i København i 50 år bortset fra kortere perioder. Menigheden i København fik eget menighedsråd i 1979 og blev i perioder betjent af en besøgspræst fra Sverige. I dag bor der knap 10.000 islændinge i Danmark, hvoraf mange er fastboende, mens andre er studerende eller på midlertidigt ophold. For den islandske kirke er det vigtigt, at islændinge bevarer kontakten til kirken, så de ikke mister deres tro. Det handler både om gudstjenesteliv og sjælesorg. De fleste islændinge taler og forstår dansk, men troens sprog går dybere. Som præst besøger jeg islændinge på hospitaler og i fængsler og bruger megen tid på at tale med mennesker i svære livssituationer. Når man oplever noget traumatisk, er det vigtigt at kunne tale om sin tro på sit modersmål. At synge salmer og høre evangeliet på sit eget sprog er også med til at bevare båndet til hjemlandet.

UDFORDRINGER: Det har overrasket mig, hvor megen tid jeg bruger på det praktiske omkring en gudstjeneste. Jeg er jo den eneste, der er lønnet. Alle andre er frivillige. Så hver gang skal der laves aftaler om alt det, som jeg tidligere aldrig skulle bekymre mig om – organist, kor, kirketjener, kaffebrygning etc.

SAMARBEJDE MED FOLKEKIRKEN: Vi er meget taknemmelige for, at vi kan låne Esajas Kirke til vores gudstjenester. Kirken har været meget venlig og imødekommende over for os og stiller også en kirketjener til rådighed, der kan styre lydanlægget. Vi glæder os til at holde en fælles gudstjeneste sammen med den danske menighed, hvor et af vores kor skal synge. Vi vil meget gerne give noget tilbage.

Der er noget frigørende ved ikke at have sin egen kirkebygning, selv om nogle ting er mere besværlige. I mit tidligere sogn i Island brugte vi megen tid i menighedsrådet på at tale om bygninger og økonomi. Her i Danmark taler vi næsten udelukkende om, hvordan vi er menighed, og hvad vi kan gøre for konfirmanderne!

DET DRØMMER VI OM: På et tidspunkt håber vi at kunne holde islandske gudstjenester og søndagsskole i Aarhus. Jeg håber også, at vi med tiden kan rykke tættere på folkekirken, så islændinge både kan være medlemmer af folkekirken og af den islandske kirke.

Islændinge i Danmark

Alle af islandsk herkomst: 9.703
Heraf danske statsborgere: 1.528
Født i Danmark: 1.504

Den islandske menighed i København

Evangelisk-luthersk menighed grundlagt 1979. Har egen præst, der også er ambassadepræst med kontor på den islandske ambassade. Præstens løn betales af den islandske kirke. Der holdes månedlige gudstjenester i Esajas Kirke på Østerbro søndag eftermiddag med 50-70 deltagere, der kommer fra et større område. I 2024 blev 14 islandske unge konfirmeret.

Mar Mari´s Assyriske Menighed
Fra Irak til Hammel

ALBERT PANIMEEN

- Født 1959 i det nordlige Irak. Flygtede fra Irak i 1983 under den første Golfkrig. Asyl i Danmark i 1984.
- Uddannet radiomekaniker og folkeskolelærer; teologiske studier i Aarhus. Siden 1996 præst i Mar Mari´s Assyriske Menighed i Aarhus. Provst siden 2011.
- Gift med Gitte Andersen. To voksne børn. Bor i Hammel.

MØD PRÆSTEN

– Hvorfor kom du til Danmark?
Jeg kom som flygtning, fordi mit land var i krig. Det var en krig mellem to muslimske lande og ikke min krig. Jeg ønskede hverken at slå nogen ihjel eller selv blive slået ihjel. Efter en uge ved fronten flygtede jeg over bjergene til Iran. I 1984 fik jeg asyl i Danmark.

– Hvad har formet din kristne tro?
Som assyrer er jeg født kristen og døbt og opdraget i den kristne tro, men som barn og ung havde jeg ikke så megen indsigt i troen og det åndelige. Jeg begyndte først at fordybe mig i Bibelen, da jeg som 23-årig tilbragte et år i en flygtningelejr i Iran. Her begyndte jeg at forstå mere og fik en relation til Gud og Kristus. Jeg kan huske, at jeg spurgte Gud, hvad han ville med mit liv. I dag kan jeg ikke leve uden troen på Kristus. Mit liv har ingen betydning, hvis jeg ikke har Jesus med mig og taler med ham hver dag.

– Hvorfor blev du præst?
Fordi Gud kaldte mig til at være hans tjener. Jeg er født i en assyrisk bjerglandsby og havde ikke forestillet mig, at jeg en dag skulle blive præst. Men da Gud kaldte, svarede jeg: Brug mig! Når jeg ser tilbage, er jeg overbevist om, at der var en mening med, at jeg kom til Danmark. Med årene blev det klart, at den assyriske menighed havde brug for en præst, og at det var mig, Gud kaldte.

– Hvor finder du håb som præst?
Når jeg mærker, at folk bliver lettede efter en samtale om svære ting i livet, giver det mig håb. Med de evner og den indsigt, Gud har givet mig, har jeg noget at bidrage med. Menigheden bruger mig og forventer noget af mig. Og så er det min daglige bøn, at der må blive fred i verden, og at alle mennesker en dag må vende sig til Kristus.

– Hvad er du taknemmelig for?
Alle de gode ting i livet. Min kone, der hele tiden

har støttet mig, mine børn og alle de troende i menigheden.

– Hvad giver dig glæde?
At jeg ved, at jeg altid kan læne mig mod Gud og lade ham tage over.

VORES MENIGHED

DERFOR ER VI HER: For at vide, hvem man er, må man vide, hvor man kommer fra. Hvad har gjort os til dem, vi er i dag? Som assyrere har vi ikke vores eget land. Men vi har vores kirke, vores sprog og vores kultur og traditioner. I generationer er vi blevet forfulgt på grund af vores tro og har overlevet folkemord. Forfølgelse har gjort vores tro stærkere. Gud har ikke forladt os.

I begyndelsen af 1980erne kom mange assyrere til Danmark på flugt fra krigen mellem Iran og Irak. Som noget af det første oprettede de en assyrisk menighed, der kunne invitere en besøgspræst. Jeg kom med i menigheden i 1985, og i 1991 blev jeg indviet til diakon, inden jeg i 1996 blev menighedens præst. En præst er med til at gøre kirken synlig, og derfor var det vigtigt at få en fastboende præst.

Siden 2017 har vi haft vores egen kirke og menighedshus, som vi selv har bygget. Vi var 15-20 mænd fra menigheden, der arbejdede frivilligt i halvandet år. Når vi i dag træder ind i kirken, føler vi virkelig, at det er vores hus. Efter mange år som gæster i folkekirken er det en fantastisk følelse. Her kan vi komme og gå, som vi vil. Vi har gudstjeneste søndag formiddag og aftenbøn de fleste dage, og i løbet af ugen er der børneklub, aktiviteter for unge, bibelstudier, kvindegruppe og sociale aktiviteter.

UDFORDRINGER: Før vi fik vores egen kirke, holdt vi gudstjeneste om lørdagen. Det var svært at finde en ledig kirke søndag formiddag, og som assyrere kan vi ikke holde gudstjeneste om eftermiddagen, da man skal være fastende. I dag er den største udfordring, hvordan vi giver troen videre til næste generation. Men det glædelige er, at hos os er der en generation til at tage over.

SAMARBEJDE MED FOLKEKIRKEN: Vi siger mange tak til Helligåndskirken og Skjoldhøj Kirke og også til Aarhus Metodistkirke, hvor vi i mange år fik lov at holde gudstjenester. I Helligåndskirken samarbejdede vi også om middage på tværs, hvor vi skiftedes til at lave mad, og familierne udvekslede erfaringer. Nogle familier besøgte hinanden privat. Men når man låner en kirke, er der meget, man ikke selv kan bestemme. Man skal være ude på et bestemt tidspunkt og kan godt føle, at man er en byrde. Somme tider må man aflyse eller flytte en gudstjeneste. I dag har vi god kontakt med Tilst Kirke, der er vores nabokirke. Det er mere ligeværdigt, når vi har vores egen kirke.

DET DRØMMER VI OM: Om nogle år går jeg på pension, men efter at vi har fået vores egen kirke, er jeg ikke så bekymret for fremtiden. Nogen vil tage over. I dag har vi en ungdomsorganisation med 45 aktive medlemmer, der næsten alle er født her men stadig holder fast ved deres assyriske identitet. Vi vil gerne berige Danmark med vores kultur og vores kristendom. At vi har vores egen kirke gør det lettere at fortælle vores historie. Kom og se!

Irakere i Danmark

Alle af irakisk herkomst: 34.800
Heraf danske statsborgere: 24.172
Født i Danmark: 12.739

Østens Assyriske Kirke

Et af verdens ældste kirkesamfund, der ifølge traditionen blev grundlagt omkring år 45 af apostlen Thomas. Der findes omkring 400.000 assyriske kristne, der bor spredt i over 40 lande. Mar Mari´s Assyriske Menighed i Danmark blev grundlagt i 1985 i Aarhus af flygtninge fra Irak, Iran, Tyrkiet og Libanon og har omkring 350 medlemmer. Siden 1996 har menigheden haft egen præst, og i 2017 fik menigheden deres egen kirke i Tilst.

Presbyterian Church of Cameroun
Landbrugskandidat blev menighedsleder

MICHAEL TAYOR

- Født 1970 i Cameroun. Kom til Danmark i 2011 på greencard.
- Uddannet agronom. Masteruddannelse i plantevidenskab fra Norge.
- Formand for Presbyterian Church of Cameroun i Danmark og for et netværk af presbyterianske kirker i Europa. Arbejder som rengøringsassistent.
- Gift med Victorine, der er sosuhjælper. Fire sønner på 14, 17, 22 og 24 år. Bor i Tingbjerg.

MØD FORMANDEN

– Hvorfor kom du til Danmark?
Jeg kom på et greencard med en masteruddannelse i plantevidenskab fra Norge. Jeg håbede at finde et arbejde, der svarede til mine kvalifikationer. Som den ældste søn har jeg ansvar for en stor familie, som jeg sender penge hjem til.

– Hvad har formet din kristne tro?
Troen er noget, jeg voksede ind i. Min tro har altid givet mig stor glæde. Som barn gik jeg på en presbyteriansk skole, hvor alle elever gik i kirke. I gymnasietiden boede jeg i en anden by, hvor jeg fandt en stor aktiv menighed, og mens jeg læste i Nigeria, kom jeg i en pinsekirke. Det har alt sammen formet min tro og gjort mig til den, jeg er i dag.

– Hvorfor blev du menighedsleder?
I vores kirke er det noget, man vælges til af menigheden. Man beslutter ikke selv. I Cameroun valgte menigheden mig som ældste, og i Danmark blev jeg valgt som formand for menighedens bestyrelse.

– Hvor finder du håb som menighedsleder?
Mit håb er i Gud. Når jeg ser tilbage, kan jeg se, hvordan Gud har ledet mig og vores menighed. Det vil han også gøre fremover.

– Hvad er du taknemmelig for?
At Gud har brugt mig til at oprette Presbyterian Church of Cameroun i Danmark. Det er jeg umådelig taknemmelig for. Menigheden består af nogle fantastiske mennesker, der virkelig vil vores kirke. Og så er jeg taknemmelig for min familie og for, at min kone og jeg har været gift i 26 år og lever i fred med hinanden.

– Hvad giver dig glæde?
Kristus giver mig glæde hver dag. Han døde for mig. Han vil aldrig svigte mig.

VORES MENIGHED

DERFOR ER VI HER: Selv om vi bor i Danmark, er Cameroun stadig vores land. Vi har en fælles identitet. Mange af os voksede op i den presbyterianske kirke, men i Danmark er de fleste afrikanske menigheder pentekostale. Derfor besluttede min kone og jeg sammen med fire andre at starte en presbyteriansk menighed. Den første tid mødtes vi på vores kollegieværelse i Albertslund for at bede, synge og læse i Bibelen, men naboerne kunne ikke lide, at vi sang højt. I 2015 fik vi lov at låne Opstandelseskirken i Albertslund søndag eftermiddag, og i dag er vi omkring 60 voksne og 30 børn. Vi er som en stor familie. Fordi næsten alle kommer fra Cameroun, har vi de samme værdier og forstår hinanden. Vi er gode til at hjælpe hinanden – også økonomisk, hvis nogen har særlige behov. Folk er meget ansvarsbevidste og villige til at ofre noget. Når vi er sammen i kirken, er der en masse glæde. I kirken slapper vi af. Vi bruger vores afrikanske instrumenter og synger og danser, som vi er vant til i Afrika. Gudstjenesten kan godt vare to timer. Derudover har vi bibelundervisning, mandegruppe, kvindegruppe og et kirkekor, der synger traditionel afrikansk gospel.

UDFORDRINGER: Vi har rigtig mange børn, men danske kirker er ikke indrettet til børn. Der er ingen steder, hvor de kan lege. Under gudstjenesten har vi søndagsskole, men når vi bagefter har bibelstudier og korøvelser, vil de gerne lege udenfor. Det er vigtigt for os at passe godt på kirken. Vi betaler ikke husleje men gør selv rent. Hvis der en sjælden gang er klager, som hvis vi har glemt at slukke lyset eller låse en dør, får vi en email. Så husker vi det næste gang.

Jeg har selv adgang til at booke kirkens lokaler på ChurchDesk og prøver at huske, at vi skal booke i god tid. I folkekirken er man god til at planlægge langt ud i fremtiden. Sådan er det ikke hos os. Vi er vant til, at man aldrig ved, hvad der vil ske om seks måneder. Vi er jo alle frivillige i kirken ved siden af vores arbejde. Så meget kan ske.

SAMARBEJDE MED FOLKEKIRKEN: Helt fra begyndelsen blev vi budt velkommen i Opstandelseskirken. De gav os ikke blot et lokale, men deres kirkerum. De stolede på os. Det synes jeg er flot. Da vi ikke har vores egen præst, har de givet os kontakt med seks danske præster, som vi inviterer til at komme og prædike og uddele nadver på skift en gang om måneden. Vi har også en årlig fælles høstgudstjeneste, hvor jeg to gange har prædiket. Det er godt at mærke, at danskere og afrikanere tilbeder den samme Gud, selv om vores måde er forskellig. Vi er stolte af vores afrikanske kultur og vil meget gerne synge i danske kirker. Måske kan vores kirkekor være med til at række evangeliet videre til danskere.

BEDSTE OPLEVELSE: Når vores kirkekor synger til en fællesgudstjeneste, kan vi se, at danskerne rigtig godt kan lide vores musik. Jeg er også imponeret over, at så mange i den danske menighed husker mit navn!

DET DRØMMER VI OM: Det ville være godt for menigheden, hvis vi havde vores egen præst. Men det er dyrt at lønne en præst. Det bedste ville være, hvis en præst kom på et andet opholdsgrundlag – for eksempel som phd-studerende.

Camerounere i Danmark

Alle af camerounsk herkomst: 1.335
Heraf danske statsborgere: 304
Født i Danmark: 305

Presbyterian Church of Cameroun (PCC)

Grundlagt i 1886 af schweiziske missionærer. Blev selvstændig i 1957 og har i dag 14 menigheder i Europa. Menigheden i Danmark blev oprettet i 2011 og ledes af en bestyrelse. Har ikke egen præst men inviterer besøgspræster fra udlandet samt danske præster. Har siden 2015 holdt gudstjenester i Opstandelseskirken i Albertslund. Kirkens kor har givet koncerter i flere folkekirker. Ca. 60 voksne medlemmer.

Ukrainsk ortodoks menighed
Fra Kyiv til Holstebro

YEVHEN MARTYNIUK

- Født 1982 i Kyiv i Ukraine. Flygtede til Italien og kom til Danmark i maj 2022 som præst for nyoprettet ukrainsk ortodoks menighed i Holstebro.
- Teologisk seminarium i Ukraine. Ordineret som præst i 2017. Tidligere balletdanser, danseinstruktør, TV-producer og pizzabager. Arbejder i en industrivirksomhed og går på sprogskole.
- Gift med Inna Martyniuk. Fem børn på 20, 18, 14, 10 og 2 år. Bor i Tvis ved Holstebro.

MØD PRÆSTEN

– Hvorfor kom du til Danmark?
Da krigen startede i Ukraine, opstod der et ønske blandt herboende ukrainere om at få en ukrainsk præst til Danmark. Tidligere var flere kommet i en russisk ortodoks menighed, men det ønskede de ikke længere. Jeg var flygtet til Italien og blev kontaktet af vores biskop i Kyiv. Var jeg villig til at være præst for en menighed i Danmark? Jeg skulle forsørge mig selv, for menigheden kunne ikke betale løn. Jeg oplevede det som et kald fra både Gud og mennesker, og i maj 2022 kom jeg til Danmark sammen med min kone og vores fire ældste børn.

– Hvad har formet din kristne tro?
Jeg er født i Ukraine i Sovjettiden, hvor det ikke var velset at gå i kirke. Vores hjem var ikke religiøst, men somme tider tog min bedstemor mig med i kirke. Da jeg læste på universitetet, blev jeg inviteret til at synge i kirkekor. I kirken mødte jeg troende mennesker og begyndte at lytte til, hvad præsten sagde. Det var nyt og meget interessant for mig. Omkring den tid mødte jeg også min kone, der var troende. Noget begyndte at vokse frem i mig.

– Hvorfor blev du præst?
Da jeg senere fik arbejde som producer på en privat kristen TV-kanal, havde jeg mange dybe samtaler med præster og biskopper og hjalp i kirken som sanger og læser ved de daglige gudstjenester. Det var her, at jeg første gang mærkede et ønske om at tjene Gud. Jeg startede som diakon, men først efter otte år var jeg klar til at blive præst.

– Hvor finder du håb som præst?
Jeg kommer fra et land i krig. Kun Jesus kan give håb.

– Hvad er du taknemmelig for?
Jeg er taknemmelig for muligheden for at komme til Danmark. Jeg takker Gud. Og jeg er taknemmelig for min kone og mine børn, og for min menighed. Jeg siger tak til Danmark, fordi I støtter Ukraine og hjælper ukrainere her. Det betyder vældig meget for mig.

– Hvad giver dig glæde?
At få lov at tjene Gud gennem gudstjenester og kirkens liturgi. Jeg bliver glad hver morgen, når jeg vågner, og solen skinner. Når jeg ser på mine børn, fyldes mit hjerte med glæde.

VORES MENIGHED

DERFOR ER VI HER: Da jeg kom til Holstebro for to år siden, var der ikke nogen menighed. Men en måned senere havde herboende ukrainere fået en aftale om, at vi måtte bruge det tidligere sygehuskapel til gudstjenester. Vi fik lov at indrette kapellet som kirkerum med vores ikoner og en ikonostase, som jeg selv byggede sammen med min kone og min søn. Til den første gudstjeneste havde vi kun to stole og et bord. Jeg har gudstjeneste hver anden søndag i Holstebro, hvor vi er omkring 50 voksne. For børnene er der søndagsskole, hvor de kan lære om Jesus og kirken. Til jul og påske har vi været op til 130, for så kører folk gerne langt for at være med. I dag er omkring halvdelen af menigheden flygtninge og den anden halvdel fastboende ukrainere. Det betyder, at de, der har været her i mange år, kan hjælpe de nyankomne med at finde ud af, hvordan man lever i Danmark.

Hver anden søndag har vi gudstjeneste i Højbjerg eller Elsborg kirker. Så tager vi alle vores ting med os og hjælper hinanden med at pakke ud og pakke ned. En lørdag om måneden har jeg også gudstjeneste i Aalborg. I Danmark bor ukrainere spredt over et stort område, så de har brug for at møde hinanden i kirken. Vi sender også tøj og nødhjælp til Ukraine og indsamler udstyr til vores soldater, der kæmper ved fronten, når de har særlige behov.

UDFORDRINGER: Det er svært at være præst for flygtninge. Jeg er også selv flygtning og ved, hvordan de har det. Som præst er det min opgave at give Bibelens ord videre til min menighed, for det er kun ord fra Gud, der kan give mennesker håb. Selv har jeg ikke så mange ord. Mine ord er ikke så dybe.

SAMARBEJDE MED FOLKEKIRKEN: Vi kan mærke, at folkekirken virkelig gerne vil støtte ukrainske flygtninge. Det er vi meget taknemmelige for. Sidste år inviterede en kirke i Holstebro en ortodoks præst, der for nogle år siden vandt et ukrainsk tv-show, og som nu giver koncerter i kirker, der støtter flygtninge. Det rørte ved vores hjerter. Min familie fik også lov at synge ukrainske julesange i en dansk kirke juledag.

BEDSTE OPLEVELSE: Siden jeg kom til Danmark, har jeg døbt over 100 børn. Det betyder meget for forældrene at få deres børn døbt i den kirke, de kender hjemmefra. Det giver stor glæde.

DET DRØMMER VI OM: Vi har det rigtig godt i det gamle sygehuskapel, men når vi en dag ikke længere kan være her, har vi et problem. Så vi drømmer om et sted, der er vores eget. Men Gud er trofast. Han vil finde et sted til os. Og så beder vi hver dag for fred i Ukraine.

Ukrainere i Danmark

Alle af ukrainsk herkomst: 44.811
Heraf danske statsborgere: 2.629
Født i Danmark: 4.089

Den Ukrainsk Ortodokse Kirke (UOC)

Var tidligere Ukraines eneste ortodokse kirke under den russisk ortodokse kirke. Fik en form for selvstyre efter Sovjetunions opløsning i 1990 og brød officielt med Moskva-patriarkatet i maj 2022. Har tre præster i Danmark, der holder gudstjenester i Holstebro, Højbjerg/Elsborg, Aalborg, Bramming, Odense, Køge, København og lejlighedsvis andre byer. Siden Ukraines selvstændighed i 1991 har ortodokse kristne i Ukraine været splittede mellem flere kirker.

Case stories

Her hos os
Sognepræster fortæller

Brøndby Strand Kirke

Vi skal hjælpe, når vi kan

ELISABETH KRARUP DE MEDEIROS

Sognepræst
og daglig leder

I over 10 år har to afrikanske menigheder holdt ugentlige gudstjenester i Brøndby Strand Kirke.

Jeg beundrer meget den måde, de står sammen på som menighed, både i fest og i krise. Det er fællesskab, når det er bedst.

VORES HISTORIE: Den første afrikanske menighed begyndte at komme i kirken, kort før jeg blev ansat. Senere kom endnu en afrikansk menighed til, og for to år siden indgik vi en aftale med en indonesisk kristen forening om, at de fast kan låne kirken til højtider. De havde tidligere flere gange lånt kirken til jul. Vores menighedsråd har den indstilling, at hvis vi kan hjælpe og lade andre få glæde af de rammer, vi har fået, som er store og flotte, skal vi gøre det. Som majoritetskirke har vi så gode rammer, at det forpligter.

Selvfølgelig er det ikke snorlige. Normalt har vi et årligt evalueringsmøde, hvor jeg og en fra menighedsrådet deltager. Det sender et signal om, at det ikke bare er mig som præst, der er kirken. Der står et menighedsråd bag. I det daglige er det vigtigt at have tydelige rammer og italesætte ting, der kan være irritationsmomenter.

Alle menigheder er forskellige. Med den ene menighed har vi så at sige ingen udfordringer. En af deres ledere arbejder i en international organisation og er vant til skriftlig kommunikation og deadlines, der skal overholdes. Det kører bare så fint. I forhold til den anden menighed fungerer det lidt anderledes, men vi har en god relation, så hvis der skal strammes op på noget, taler vi om det i en god tone.

Gennem årene har vi holdt middage på tværs og internationale provstigudstjenester, og deres kor har sunget ved særlige lejligheder som høstgudstjeneste. På den måde kan vi give dem en platform og være med til at fortælle om dem. Omvendt kommer jeg også til deres konferencer, når de inviterer. Det handler om gensidig respekt. Men vi er så forskellige i udtryksform, at det er svært at have et gudstjenestefejrende fællesskab. Vi kan besøge hinanden, men vi behøver ikke at lave en masse sammen for at have et venskabeligt og hjerteligt forhold.

PÅ PLUSSIDEN: Vores menighed er blevet bevidstgjort om, at Guds kirke er meget større end det, de ser søndag formiddag. Når vi sidder over kirkekaffen, begynder afrikanerne at komme i deres fineste tøj, og snart kan vi høre trommer og tamburiner nede fra deres lokale.

HVAD JEG BEUNDRER: Deres vedholdenhed, energi og råstyrke, og hvordan de fredag og søndag år efter år får det til at køre, så de er en menighed. De kommer ikke let til det. Alt er jo baseret på frivillighed. I menigheden får de styrket deres tro og de identitetsmarkører, som gør, at de kan være velfungerende borgere i et nyt land.

GODE RÅD: Det vigtigste er nysgerrighed, åbenhed og tålmodighed. Når noget går anderledes, end man forventer, er det aldrig fordi de vil genere os eller mangler respekt.

FREMTIDEN: De unge er utrolig loyale over for deres forældres projekter, men samtidig er de meget selvstændige, og mange er veluddannede. Måske bliver de ikke ved med at komme i deres forældres kirke, men så tror jeg, de vil finde en anden kirke. Kirken er så indprentet i dem.

Christianskirken – Aarhus

Udblik til verden

VORES HISTORIE: For omkring 10 år siden begyndte en arabisk gruppe at mødes i Christianskirken, og et års tid senere kom en lille gruppe iranere og spurgte, om de måtte sætte sig over i sognegården efter højmessen og bede sammen. Det måtte de selvfølgelig gerne. Efterhånden kom flere til, og de to fællesskaber voksede stille og roligt. Helt fra starten havde vi god kontakt til begge grupper, og somme tider blev vi præster bedt om at holde en lille prædiken for dem. Efterhånden udviklede de iranske samlinger sig til noget, der minder om en dansk gudstjeneste, og det var naturligt for os at støtte deres leder i at få en teologisk uddannelse og søge om biskoppens tilladelse til at forrette nadver. I dag betragter vi begge menigheder som en del af kirkens arbejde. Vi så gerne en større integration med den danske menighed, men vi er klar over, at nykristne, der kommer fra en helt anden kultur, har brug for deres eget fællesskab, hvor de kan høre evangeliet på deres eget sprog og stille spørgsmål. Den iranske menighed er en konvertitmenighed, hvor mange er blevet døbt i årenes løb. Dåb foregår typisk ved den danske gudstjeneste, hvor iranerne så deltager. Derudover har vi haft en temaaften om Irans historie, iranske middage og to forbønsgudstjenester, ligesom begge menigheder medvirker med læsninger til pinse.

PÅ PLUSSIDEN: Vi har fået et større udblik til verden og en mere mangfoldig menighed. Når vi spiser sammen, får vi spændende mad! Vi får lov at se, hvordan Guds kirke vokser, og at trosliv kan udspille sig på mange forskellige måder. At sige "Gud velsigne dig" er ikke så dansk, men helt naturligt for iranere. Jeg er blevet velsignet rigtig mange gange, når jeg har været på besøg, og når vi har talt eller skrevet sammen.

BEDSTE OPLEVELSE: Mange vil huske en pinsegudstjeneste, hvor vi bad den arabiske menighedsleder om at prædike, og både iranere og arabere medvirkede med sang og tekstlæsninger. Det gav en masse positive tilbagemeldinger.

HVAD JEG BEUNDRER: Deres gæstfrihed og hjertelighed. Blandt de nye kristne er der en forfriskende iver efter at lære mere. Jeg beundrer også deres begejstring for at være sammen om deres tro, og at de godt tør lade følelseslivet spille lidt med. Følelser er noget, vi danskere ofte putter lidt med.

GODE RÅD: Jeg kan kun opfordre til, at man kaster sig ud i det. Start med en prøveperiode. Når lokaler bliver brugt mere, skal der også støvsuges lidt mere. Hav lidt is i maven og lidt tålmodighed. Kig forbi og få et indtryk af, hvordan det foregår. Folkekirken er designet til at være rummelig. Selvfølgelig kan der være så store forskelle, at det ikke går, men så kan man tage afsked på en ordentlig måde. Værre er det ikke.

FREMTIDEN: Måske en fælles børnekirke, men det er stadig på idéplan. Deres menigheder kan have svært ved at få næste generation med, da de fleste af børnene jo har dansk som førstesprog.

ANDERS BROE KOBBERSMED
Sognepræst

I snart 10 år har den iranske menighed Immanuel og det arabiske fællesskab Good News holdt ugentlige gudstjenester/møder i Christianskirken i Aarhus.

"Hvis hjerterne er venligt stemt over for hinanden, kan man nå langt.

Esajas Kirke – Østerbro

Fælles pinsegudstjeneste

MICHAEL AASKOV HEMMINGSEN

Sogne- og orlogspræst

Siden 2020 har en islandsk menighed holdt gudstjenester og kirkelige handlinger i Esajas Kirke på Østerbro.

"Det tager ikke noget fra vores lutherske selvforståelse at åbne op. Måske tværtimod.

VORES HISTORIE: Det begyndte med en henvendelse fra den islandske kirke i København, der søgte et fast sted at holde gudstjenester og kirkelige handlinger. Jeg vendte det med menighedsrådet og gav det min anbefaling. Det er vigtigt at tænke kirke bredt. Vi havde en bygning, og de manglede en. Det endte med en aftale om, at de kan låne kirken søndag klokken 13 en gang om måneden og derudover til jul, påske og konfirmation. Aftalen gælder et år ad gangen. De søndage, hvor de har gudstjeneste, begynder de at komme med deres ting, mens vi stadig er der, så vores personale kan hjælpe dem.

I løbet af de år, de har været her, har samarbejdet udviklet sig og er blevet meget hjerteligt. De er tydeligvis meget glade for at komme. Samtidig giver det os glæde at kunne understøtte en anden kirke. Det fik os til at tænke over, om vi måske skulle lave noget sammen, og på sidste års evalueringsmøde faldt talen på en fælles pinsegudstjeneste.

Vi er en udpræget traditionel luthersk menighed – en gedigen folkekirkemenighed, men i et sogn med en katolsk skole, der vægter det interkirkelige, og hvor vi jævnligt lægger kirke til skolegudstjenester. Det tager ikke noget fra vores lutherske selvforståelse at åbne op. Måske tværtimod. Man bliver mere bevidst om, at folk kan være forskellige og alligevel have nogle væsentlige ting til fælles. Når man kommer udenlands, bliver man lidt mere bevidst om vigtigheden af et fælles samlingssted. Det ved vi også fra danskere i udlandet. Mange islændinge i Danmark er langtidsbosiddende, forstår dansk og er på mange måder tæt på folkekirken, men samtidig er de yderst glade for at holde gudstjeneste på deres eget sprog.

PÅ PLUSSIDEN: Først og fremmest glæden ved at have et kirkefællesskab og ved at kunne hjælpe lidt. Man kan fryde sig over, at det er blevet så godt og glædeligt.

Gensidig gudstjenestefejring er et lille nyt indslag i sognets liv. En ekstra lille blomst i buketten. I stedet for vores traditionelle højmesse anden pinsedag holder vi en fælles gudstjeneste på dansk og islandsk med samvær, kaffe og hjemmebagt kage bagefter. Vi får et par hyggelige timer sammen og en gevinst i form af lidt samtale på tværs.

HVAD JEG BEUNDRER: Jeg har meget stor respekt for deres vilje til at holde fast i deres eget kirkelige liv uden at lukke sig om sig selv. Som søværnspræst ved jeg, hvor meget det betyder at have mulighed for en gudstjeneste på sit eget sprog, når man er langt fra sine nærmeste, hvad mange islændinge i Danmark jo også er. Det er noget med en forbundethed i kraft af det kirkelige. Det har stor betydning at kunne mødes fysisk i samme rum og synge sammen. Det er de sociale medier ikke i nærheden af at kunne erstatte.

GODE RÅD: Vær åben og lav gode og tydelige aftaler. Se det som noget naturligt at hjælpe hinanden som kristne menigheder.

Højbjerg-Elsborg kirker

Kirken er større end vores sogn

VORES HISTORIE: Efter Ruslands invasion af Ukraine var vi fem sogne i lokalområdet, der gik sammen om at holde dansk-ukrainske gudstjenester med tolk for herboende ukrainere og nyankomne flygtninge. Gudstjenesterne blev ret økumeniske med Taizé-sange, lystænding og ikoner kombineret med almindelige folkekirkelige gudstjenesteelementer. Da jeg senere fik en henvendelse fra nogle ortodokse ukrainere, som var i proces med at få en ukrainsk ortodoks præst herop, var det naturligt at tilbyde dem mine egne kirker. Vi er jo så privilegerede som folkekirke med fine bygninger og god økonomi, og i vores sogn har vi to kirker, hvor der er gudstjeneste på skift, så der er altid en ledig kirke. Vi tog en mundtlig snak med dem om, at de gerne måtte bruge kirken hver anden søndag. De skal bare sørge for, at der er pænt, når de forlader kirken. Vi aftaler datoer for tre måneder ad gangen. Hver 14. dag kommer de tidligt om morgenen med en hel trailer fyldt med alt deres gudstjenesteudstyr.

PÅ PLUSSIDEN: Vi bliver mindet om, at den kristne kirke er større end vores lille sogn. De menneskelige møder gør, at en krig, der kan virke lidt abstrakt, pludselig bliver meget personlig, som da en ukrainsk kvinde holdt formiddagscafé og fortalte sin egen historie. I menighedsrådet har der i flere år været delte meninger om, hvorvidt vi skulle have en lysglobe i kirken. Men da ukrainerne kom, var vi enige om, at vi skulle give dem mulighed for at tænde lys. Sådan fik vi vores lysglobe.

BEDSTE OPLEVELSE: Sidste år spurgte præsten, om de måtte komme og synge ukrainske Christmas carols til vores julegudstjeneste. Det måtte de selvfølgelig gerne, så juledag kom præstefamilien og sang for os. Det var både stærkt, flot og rørende. Julen er en tid, hvor vi alle tænker over, hvem vi savner. Vi kunne dele lidt af den smerte, de står i.

HVAD JEG BEUNDRER: Det store engagement, de lægger i at bygge menighed – penge, tid og kræfter. Jeg bliver lidt ydmyg. Som folkekirkepræst er jeg meget privilegeret.

GODE RÅD: Småproblemer skal tages i opløbet. En enkelt gang løb deres børn lidt frisk rundt på kirkegården, og en anden gang var der lidt for mange krummer på gulvtæppet. Når den slags sker, sender jeg en venlig mail til præsten og en fra deres menighedsråd, der har været her i flere år og forstår dansk kultur.

Man skal være opmærksom på det politiske, men man skal ikke være for nervøs og tro, at man skal kunne stå hundrede procent inde for menighedens teologi og politiske ståsted. Vores ukrainske menighed tilhører den af de ukrainsk-ortodokse kirker, der har bånd til Moskva-patriarkatet, men kirken har officielt markeret afstand til Moskva, og når man er sammen med menigheden, er der ingen tvivl om, at de er pro-ukrainske. Mest af alt handler det for dem om at mødes og fejre gudstjeneste – og om at bede for deres land og for dem, de har efterladt.

FREMOVER: Vi kan ikke holde gudstjeneste sammen, men vi har overvejet at lave de ni læsninger i fællesskab eller invitere dem til nogle sociale sammenhænge.

PETER FISCHER-NIELSEN
Sogne- og stiftspræst

En ukrainsk ortodoks menighed har siden efteråret 2022 holdt gudstjenester i Højbjerg og Elsborg kirker i Viborg Stift.

”At låne dem vores kirke var noget meget konkret, vi kunne gøre.

Jakobskirken – Roskilde

Trommer og tungetriller: Eritreisk menighed fandt et hjem hos os

MOGENS OHM JENSEN OG LARS LAUSTEN MORTENSEN
Sognepræster

Siden 2023 har en eritreisk ortodoks menighed holdt gudstjenester i Jakobskirken i Roskilde en lørdag om måneden.

Mogens Ohm Jensen

”Vi har det sjovt og hyggeligt sammen. Vi griner meget!

VORES HISTORIE: Da en eritreisk ortodoks menighed for godt et år siden spurgte, om de måtte låne kirken lørdag formiddag til deres gudstjeneste, valgte vi at lave en midlertidig aftale for et år. Det gik rigtig godt, og menighedsrådet har godkendt en permanent samarbejdsaftale. Det har helt klart stor betydning for eritreerne at samles til gudstjeneste med dåb og nadver. På en almindelig lørdag kommer der omkring 200 og til højtider måske 400. Mange er unge familier, der rejser langt for at være med. Præster og diakoner kommer ved seks-tiden om morgenen og begynder at sætte deres telt op inde i kirkerummet, vende alteret mod øst og forme rummet som deres kirke. Efter gudstjenesten er der kaffe frem til klokken 14. Datoer aftales i god tid, og vi gør alt, hvad vi kan, for ikke at lægge kirkelige handlinger i de otte timer, de er der. Men i særlige tilfælde kan vi trække i nødbremsen. Der er dog tre vigtige gudstjenestedage, som vi ikke kan annullere: Jul, påske og Sankt Michaels Dag den 12. november.

Tidligere var det en større menighed, som i dag er delt i to foreninger. Vi har valgt at give husly til dem, der kom til os, og tager ikke stilling til årsagerne til den interne splittelse. Menighedsrådets grundlæggende holdning er, at man rigtig gerne vil låne kirkens lokaler ud. Det er, hvad vi som majoritetskirke kan gøre for en minoritetskirke. Selvfølgelig har der været udfordringer. At bruge de samme lokaler er jo også et kulturmøde. Fra begge sider skal man arbejde på at nærme sig hinanden kulturelt. Der er rigtig mange børn i den eritreiske menighed, og hvis forældrene ikke kan få deres børn til at forstå, at der er ting, man ikke skal røre ved, kan man blive meget uvenner! Niveauet af oprydning skal også italesættes. Men de krusninger, der har været, hører til småtingsafdelingen.

PÅ PLUSSIDEN: At eritreerne kan holde gudstjenester og fejre livet sammen i vores kirke er til stor gensidig glæde. Vi kan mærke, at det betyder meget for dem at have fundet et hjem hos os, og for os er det fantastisk, at kirken kan bruges af en så farvestrålende og børnerig menighed.

BEDSTE OPLEVELSE: Da Jakobskirken fyldte 50 år, deltog seks-syv personer fra deres bestyrelse i festgudstjenesten, og en af deres præster gik med i procession sammen med biskoppen. Det var en stor glæde at se. De er også gode til at invitere os til deres højtider, og flere fra vores menighed har været på besøg hos dem. Det er godt at mødes og få nogle ansigter på.

GODE RÅD: Forventninger skal italesættes fra starten. Når så mange mennesker bruger kirken, er der en rengøringsopgave, som betyder en ekstra personaleudgift. Derfor har vi valgt at bede menigheden betale for en kirketjener. Man skal også være tydelig om, hvad man kan og ikke kan. De ville gerne komme to lørdage om måneden, men det behov kan vi ikke dække.

FREMTIDEN: Vi har talt om at gøre noget mere sammen som for eksempel fællesspisning, men det er ikke så let, da deres opland er meget stort.

Kingos Kirke – Nørrebro

Ligeværdigt partnerskab

VORES HISTORIE: I Kingos Kirke er der en mangeårig tradition for samarbejde med migrantmenigheder. Så da jeg som forholdsvis nyansat mødte en eritreisk præst, der manglede et sted til en lille menighed, tænkte jeg, at det kunne vi nok ret let få op at køre. Efter en del kommunikation frem og tilbage underskrev vi en lejeaftale. De har et lokale på anden sal lørdag klokken 10-17. Derudover blev vi enige om at holde en årlig fællesgudstjeneste. Det har fungeret rigtig fint.

For to år siden blev vi kontaktet af en større international menighed, der ledte efter et nyt sted. Præsten var meget tydelig om, at de ikke blot ønskede lokaler, men et kirkesamarbejde. Det lød spændende. Deres ledelse mødtes med vores administrationschef, og det endte med en skriftlig aftale om, at de lejer kirkerummet søndag eftermiddag samt et andet lokale torsdag. Præsten deltager også i et ugentligt møde med kirkens præster. Om søndagen begynder den internationale menighed at dryppe ind, mens vi sidder og drikker kirkekaffe, så vi ser hinanden hver uge.

PÅ PLUSSIDEN: I dag betragter jeg forholdet til den internationale menighed som et ligeværdigt partnerskab. Jeg ved godt, at vi er storebror forstået på den måde, at vi har skrevet lejekontrakten, og de betaler husleje. Men præsten er blevet min gode kollega – også pastoralt. Vi kan dele glæder og sorger. I kirken har vi set, at han når nogle mennesker, vi ikke kan nå som folkekirke – til glæde for både hans og vores menighed. Når vi mærker deres oprigtige omsorg for os, betyder det mindre, hvis småting bliver glemt.

BEDSTE OPLEVELSE: Sidste år besluttede vi at lave en fællesgudstjeneste for alle tre menigheder. Vi præster satte os sammen og startede forfra. Målet var en gudstjeneste, hvor alle tænkte: "Det her glæder vi os til!" Det blev en rigtig god oplevelse, hvor eritreerne sang, præsten fra den internationale menighed prædikede, og jeg indstiftede nadveren. Men det kom ikke af sig selv. Det var en lang og tidskrævende proces, hvor vi undervejs fik større forståelse og respekt for hinanden.

HVAD JEG BEUNDRER: Deres tradition for bøn og bedefællesskab. De har et levende menighedsliv, hvor bønnen er noget af det bærende. Der er de et forbillede.

GODE RÅD: Lav en skriftlig lejekontrakt. Men forinden er det vigtigt med en afklaringsproces. Kan vi acceptere hinandens teologi, selv om vi ikke deler den på alle områder? Anerkender vi hinanden som kristne brødre og søstre? Læs som minimum den apostolske trosbekendelse sammen.

DET VIGTIGSTE: Den personlige kontakt. Et godt samarbejde kræver kommunikation og tidsforbrug. Det kører ikke bare på skinner. Og så er det vigtigt, at menighederne mødes, så der kommer ansigter på. Så er det lettere at bære over med hinanden, hvis der opstår smådumme ting.

FREMTIDEN: Måske en fælles børneklub eller et fælles kor. Vi vil gerne udvide vores samarbejde.

ANDERS GRAVERSEN
Sognepræst

Siden 2020 har en eritreisk menighed lejet lokaler i Kingos Kirke på Nørrebro om lørdagen. I 2022 rykkede en international menighed ind søndag eftermiddag.

Jo mere vi lærer hinanden at kende, jo mere kan vi lide hinanden!

Møllevangskirken – Aarhus

Når verdens konflikter rykker ind i en sognemenighed

HANNE JUL JAKOBSEN
Sognepræst

I 2016 begyndte en eritreisk ortodoks menighed at holde gudstjenester i Møllevangskirken i Aarhus. Derudover har en anglikansk menighed i 55 år lånt kirken til gudstjenester.

”Jeg kan godt beundre, at de kan stå på benene. Mange har nogle ekstremt voldsomme historier med.

VORES HISTORIE: I 2015 kom mange unge eritreere til Aarhus i forbindelse med de store flygtningestrømme. I den danske menighed havde vi en eritreer, der var kommet hos os i mange år og fungerede som bindeled og tolk for de nyankomne. De fleste var ortodokse kristne, og efterhånden opstod der et stærkt ønske om gudstjenester på deres eget sprog. De spurgte, om de måtte låne vores kirke, og da menighedsrådet og biskoppen sagde god for det, fik de lov at starte op med gudstjenester om lørdagen en gang om måneden. Der blev også oprettet lektiecafé og venskabsfamilier, og eritreere optrådte med sang til frivilligfest og ældremøder.

Da menigheden hurtigt voksede til et par hundrede, gav det nogle praktiske udfordringer, og i en periode ansatte vi en studerende til at hjælpe med oprydning og rengøring. Det praktiske er noget, vi har investeret en del tid i. De vil jo også rigtig gerne have, at vi ikke føler dem som en belastning.

Vi var slet ikke forberedt, da en politisk og religiøs global storkonflikt for et par år siden pludselig landede midt i vores sognemenighed. Konflikten resulterede i dyb splittelse og enkelte tilfælde af voldsomme sammenstød. Vi holdt mæglingsmøder med tolk, men det var svært for os at forstå, hvad konflikten egentlig handlede om. Det endte med, at menigheden blev delt i to. Vi valgte ikke at tage parti, og hver menighed fik lov at holde gudstjeneste en lørdag om måneden og på skift til højtider. Eneste betingelse var, at de anerkendte hinanden og talte pænt til hinanden. En gang om året sætter vi os sammen og fordeler datoer. Det fungerer godt. Søndag eftermiddag har de fælles børnekirke.

PÅ PLUSSIDEN: Det har været en kæmpe gave for os at få verdenskirken ind i Møllevangskirken. Det er en daglig påmindelse om, at kirken er større end os, der sidder her. Som kirke vil vi gerne associeres med rummelighed og samtidig bidrage til, at eritreerne finder ud af at være kirke på en måde, så de ikke lukker sig om sig selv.

BEDSTE OPLEVELSE: Efter en konfliktfyldt tid havde vi behov for at lave noget positivt sammen. Derfor besluttede vi at holde en fælles fredsgudstjeneste, hvor vi kunne mødes i det kirkerum, som vi alle bruger. Teologisk ligger vi langt fra hinanden, men at bede, synge, læse fra Bibelen og tænde lys er noget, vi kan være fælles om. Det er enkle urkristne udtryk.

HVAD JEG BEUNDRER: De har et stærkt fællesskab omkring kirken og er meget tillidsfulde i forhold til at italesætte, at de lægger noget i Guds hånd. Jeg kan godt beundre, at de kan stå på benene og har fået skabt sig en tilværelse i et land, der er så anderledes. Mange har nogle ekstremt voldsomme historier med. I Danmark har de en travl hverdag, men alligevel har de overskud til at være en del af et kirkefællesskab.

GODE RÅD: Opsøg viden om andre kirkesamfunds traditioner. Ellers går man let fejl af hinanden. Og så er det vigtigt med jævnlige møder og klare aftaler om det praktiske.

DET VIGTIGSTE: Kristi kirke er større end det lutherske – heldigvis!

Tagensbo Kirke

Thailandsk venskabsmenighed på Amager

VORES HISTORIE: Da jeg blev ansat, kom jeg til en kirke, hvor der blev talt med glæde og entusiasme om de arrangementer, der allerede havde været med migrantmenigheder. Jeg kunne mærke, at det var noget, der havde gjort indtryk.

Min første middag på tværs var med en ghanesisk menighed. Det var enormt spændende og sjovt. Jeg så hurtigt en kvalitet i de aftener. På den ene side er de meget folkekirkelige, fordi det at spise sammen er noget, folk kender. Men indholdet er noget helt andet. Jeg kan huske, at den ghanesiske præst holdt en tale om sin omvendelse. Det gjorde et stort indtryk på mig. Det var en teologi og måde at praktisere sin tro på, der adskiller sig meget fra den gængse folkekirkelige. For klassiske kulturkristne er det ret vildt på en god måde. Men fordi rammerne er så trygge og formen så venlig, er man tryg ved det.

Senere har vi to gange haft besøg af en thai menighed. Efter den første middag begyndte en af deres ledere at dukke op til vores danske gudstjenester. Vi fik god kontakt, og han inviterede mig til deres julegudstjeneste. Jeg inviterede mine konfirmander med, og da vi kom, fik vi anvist pladser lige bag den thailandske ambassadør. Det var en meget anderledes gudstjeneste med børnekor, thai dans, vidnesbyrd og tale ved præsten og ambassadøren og bagefter spisning, koncert og julegaver til alle de unge – også til konfirmanderne. Besøget var en gave til mig i konfirmandundervisningen, for nu kunne vi spejle vores gudstjeneste i deres måde.

PÅ PLUSSIDEN: Man får en bredere horisont, som er sund, fordi folkekirken godt kan blive lidt som en osteklokke. I folkekirken er der en professionalisme, som er vældig god, men som også kan medføre, at man lukker sig lidt om sig selv. En migrantmenighed kommer med lidt af den idealisme, gejst og entusiasme, der i folkekirken let kan forsvinde i budgetter og planlægning.

Som folkekirke er vi enormt privilegerede. Men meget af det, vi har svært ved at få til at fungere, kører bare i en migrantmenighed – som frivillighed. Måske fordi det er mennesker, der har lært, at hvis man ikke selv gør noget, sker tingene ikke.

Selv om det kan virke meget fremmed, synes jeg, at deres vidnesbyrd er enormt spændende. Som protestantiske nordboere holder vi troslivet tæt ind til kroppen. I folkekirken er det meget mere subtilt.

HVAD JEG BEUNDRER: Deres gejst og vilje. Man vil, at det her skal ske, og så gør man en indsats. Jeg er også meget inspireret af at se, hvordan de rummer børnene. De lægger vægt på, at det skal være muligt at komme i kirken som familie, og at alle skal have noget ud af det. Når jeg ser, hvordan de hele tiden vender evangeliet og det kristne budskab til noget, der skal slå rod i livet der, hvor de er, tænker jeg, at det er jo sjælesorg. Det er praktisk teologi. Det er de rigtig gode til.

GODE RÅD: Vær klar på, at det er en helt anden aften, og at man som præst, hus og personale skal være indstillet på, at nu gør vi noget, der er lidt ude af vores hænder. Og hold så relationen varm.

FREMTIDEN: Jeg er begyndt at italesætte vores relation til thaikirken som en venskabsmenighed.

MADS GRAVERS PEDERSEN
Sognepræst

Tagensbo Kirke i Københavns Nordvestkvarter har i en årrække inviteret københavnske migrantmenigheder til at holde middage på tværs i kirken.

”Migrantmenigheder bæres af personlige fortællinger. Det kommer så naturligt og rent fra dem.

Vesterbro Sogn – Apostelkirken

Vi er alle gæster

NIELS NYMANN ERIKSEN

Sogne- og indvandrerpræst

Gennem årene har Apostelkirken været hjemsted for to afrikanske og en international menighed. I dag er et farsitalende fællesskab delvis integreret i den danske menighed.

"Et af de smukkeste øjeblikke er, når iranerne synger persiske lovsange under nadveren.

VORES HISTORIE: Da vi for snart mange år siden åbnede døren for en nigeriansk menighed, ville vi gerne, at det blev mere end lokaleudlån. Vi gjorde en bevidst indsats for at tale sammen jævnligt, præsentere dem for den danske menighed og holde fælles kirkefrokost. Med årene fik vi større forståelse for, hvordan troen kan finde udtryk hos andre, men teologisk og kulturelt var vi så forskellige, at vi ikke formåede at etablere dybe bånd.

Anderledes gik det, da en international menighed flyttede ind hos os. Det var en meget karismatisk menighed, men alligevel blev der hurtigt knyttet bånd og skabt en personlig relation til præsten, der deltog i de danske gudstjenester sammen med sin kone. Senere blev menigheden opløst og integreret i den danske menighed. Det var en fælles vandring, hvor begge parter blev forandret og beriget.

Det seneste spor er et farsitalende fællesskab, hvor udviklingen er gået den modsatte vej. Iranere, kurdere og afghanere har længe været en integreret del af vores menighed, men i dag er der ved at ske en gradvis selvstændiggørelse af deres fællesskab. Mange deltager stadig i den danske gudstjeneste, der oversættes til farsi, men nogle dukker først op til den efterfølgende samling med deres egne ledere. Vi kan mærke, at de har brug for at have deres eget rum.

PÅ PLUSSIDEN: Da vi besluttede, at Apostelkirken skulle være et tværkulturelt fællesskab, begyndte flere danskere at komme til. Mange unge lever i en global verden og har svært ved at identificere sig med en kirkelighed, der entydigt forbindes med danskhed. Samtidig opstod der en frivillighedskultur omkring sociale tiltag, som også tiltrak folk, der ikke sad på kirkebænken om søndagen.

HVAD JEG BEUNDRER: Menighedernes udholdenhed og dedikation. Når jeg tænker på, hvor mange ressourcer, jeg får stillet til rådighed som præst i folkekirken, er der ingen sammenligning. De har helt andre vilkår. Det kræver et meget stort kald.

GODE RÅD: Tag små skridt og lad ting tage tid. Find en naturlig form for samarbejde. Der er mange veje til kristen enhed.

DET VIGTIGSTE: Hvis vi kun ser os selv som værter og migrantmenigheder som gæster, kan der opstå en usund asymmetri med forventninger om, at de skal være evigt taknemmelige. Vi må også være villige til at tage gæstens rolle og bevæge os ind på deres område. At vi alle er gæster er en del af min kirkeforståelse. Jeg ser kirken som et shelter, hvor ingen har ejerskab. Vi er alle pilgrimme. Vi er alle undervejs. Når andre banker på døren, har de også ret til at komme ind.

FREMTIDEN: Det er en vigtig opgave for folkekirken at etablere relationer til de internationale menigheder. De er ikke et randfænomen. Den store vision handler om, at vi alle må være ét i åndelig forstand. Selv om der måske ikke sker en påvirkning i de brede lag, kan der ske en ínspiration på ledelsesplan. De årlige konferencer for migrantpræster ser jeg som en vigtig tilbagevendende begivenhed, der bringer præster og ledere sammen. Her drikker vi af den samme kilde. Det tror jeg på betydningen af.

Zions Kirke – Esbjerg

Mangfoldigheden er blevet synlig

VORES HISTORIE: Siden 2013 har en burmesisk menighed holdt gudstjenester i sognegården. Jeg kendte lidt til menigheden i forvejen, så derfor henvendte de sig til mig, da de manglede et sted at mødes. I Zions Kirke har vi en aktiv menighed, der gerne vil gøre noget for, at mennesker kan høre et godt budskab, så der var syn for, at burmeserne havde brug for at samles om det samme budskab på deres eget sprog. Inden de rykkede ind, blev der lavet en samarbejdsaftale. Menigheden betaler ikke husleje men rydder selv op og gør rent. Det fungerer fint. Vi aftaler datoer i god tid, men skulle der opstå noget, som ikke er planlagt, kommer kirkens egne arrangementer først.

Med årene har vi lært hinanden bedre at kende. De fleste kom hertil som FN-kvoteflygtninge for en del år siden og taler udmærket dansk, men alligevel er det vigtigt for dem at have deres egne gudstjenester, hvor de kan synge deres egne sange og bruge deres egne instrumenter. Fællesskabet betyder rigtig meget for dem.

De fleste år har vi inviteret menigheden til Kristi Himmelfart eller pinse, hvor de medvirker med læsninger og sange. Efter gudstjenesten mødes den danske og den burmesiske menighed til kirkekaffe. Når man deler hus, er det vigtigt, at man ses jævnligt. De har også inviteret os, og jeg har prædiket hos dem. Derudover bliver de inviteret til en årlig fællesgudstjeneste i Ribe Domkirke sidste søndag i januar for alle stiftets migrantmenigheder.

For nylig er en eritreisk ortodoks menighed begyndt at holde gudstjeneste hos os til jul og påske, hvor de har brug for en stor kirke. Det er en helt anden gruppe, der kommer med meget gamle kirketraditioner, som ikke mange danskere kender til. At have dem i huset har været en øjenåbner for os. Tre-fire gange om året har vi også grønlandske gudstjenester, hvor vores organist medvirker, og medlemmer af menighedsrådet serverer kaffe.

PÅ PLUSSIDEN: De tre menigheder har hver på deres måde skabt en mangfoldighed i kirken, som vi ikke havde før. Når de burmesiske børn leger på parkeringspladsen søndag eftermiddag, bliver mangfoldigheden meget synlig. Men menighederne er også med til at forme en kultur, der gør det selvfølgeligt at låne kirkens lokaler ud til kristne fra andre dele af verden. Som folkekirke vil vi gerne støtte dem i at være kristne i et nyt land og udfolde deres kristendom her. Dermed bliver vores verden større – til gavn også for vores egen menighed.

HVAD JEG BEUNDRER: Den omsorg, de har for hinanden i menigheden, gør indtryk. Familierne ser virkelig hinanden og hjælper hinanden. For dem er kirken ikke bare gudstjenesten om søndagen, men et meget større fællesskab. Det er noget, vi kan lære af i folkekirken.

GODE RÅD: Det vigtigste er at få skabt de personlige relationer, der gør samarbejdet så meget nemmere. Gå på besøg og invester tid i at forstå hinanden, så man kan få løst de småting, der måtte opstå undervejs.

FREMTIDEN: Jeg håber, at vi fremover kan mødes lidt oftere. Fælles kirkefrokost en gang imellem er oplagt.

DANIEL ETTRUP LARSEN
Sognepræst

En burmesisk menighed holder gudstjeneste i Zions Kirke i Esbjerg to gange om måneden. Derudover låner en grønlandsk og en eritreisk ortodoks menighed kirken nogle gange om året.

Det må gerne kunne ses, at kirken er et hus, der bruges af flere menigheder.

Vi er naboer

Eftertanker

MORTEN MILAND SAMUELSEN
Cand.theol., ph.d.
Freelance præst

En stor familie af pakistanske kristne fra en protestantisk kirke i Pakistan kom i vores folkekirke. Børnene blev døbt og konfirmeret. Men så en dag kom familiefaderen og spurgte om at låne kirken, da de fik besøg af en pakistansk præst fra England, der ville prædike på urdu. Vi sagde ja, og det førte til gudstjenester hver anden uge i årevis. Sådan blev en migrantmenighed til.

Havde de det da ikke fint i folkekirken? Jo, men hjertesproget! Vi kender det fra danske kirker i udlandet. Det kan godt være, man er flyttet til Australien og taler sproget flydende, men et sted i hjertet er der ting, man kun kan sige på dansk.

Det gjaldt også mine pakistanske venner. De boede i Danmark, havde lært det danske sprog og deltog i de danske gudstjenester. Men et sted i hjertet er der ting, der kun kan siges på urdu, når man er vokset op i Pakistan.

Vi er naboer. Folkekirken er Guds kirke for alle folk i Danmark. Min nabo er min næste. Migrantmenigheder er en modvægt mod sekularisering, og derfor skal folkekirken støtte nydanskeres egne menigheder. På den måde kan folkekirken være med til at gøre det kristne liv nemmere for vores nye naboer. Og så skal vi sammen arbejde på at finde fælles platforme, hvor vi kan mødes og dele troens liv.

Vi er naboer. Min nabo har fundet et hjem i en migrantkirke på hjemlandets sprog. Hendes børn går med, men i skolen taler de flydende dansk, og en dag vil de måske gerne konfirmeres sammen med deres danske kammerater. Det behøver ikke at være et enten/eller. Når vi har tillid til hinanden, kan næste generation blive brobyggere mellem folkekirken og migrantkirker.

Må denne lille udgivelse inspirere folkekirken til at prioritere den vigtige kontakt på tværs.

” Ved at støtte migrantmenigheder kan folkekirken være med til at gøre det kristne liv nemmere for vores nye naboer.

Mad og migrantkirker

Opskrifter og fortællinger

MAD BYGGER BRO

En opskrift er altid en potentiel fortælling. Alle kulturer har noget unikt at byde ind med, og omkring et fælles måltid finder vi fælles fodslag og styrker båndene mellem os. Når vi er nysgerrige på hinandens særlige traditioner og dykker ned i opskrifter, der måske er overleveret gennem generationer, nedbryder vi barrierer, viser respekt og skaber stærkere fællesskaber. Hver smagsoplevelse er en berigelse for vores fælles kulturarv.

På de følgende sider findes eksempler på anderledes tilbehør til kirkekaffen eller frokosten. Lav en spændende ret sammen eller overrask migranter i menigheden med en smagsoplevelse, de kender hjemmefra. Det vil med garanti bringe glæde!

Flere opskrifter: Se www.tvaerkulturelt-center.dk

Sticky Rice med mango

Thailandsk nytårsdessert

Tilberedningstid: 1 time + 5 timers iblødsætning
4-6 personer

INGREDIENSER

Ris: 180 g grødris, 5 dl vand, 400 ml kokosmælk, 60 g sukker, 1 tsk salt, 3-4 modne mangoer i skiver
Pynt: Friske mynteblade

SÅDAN GØR DU

Skyl risene i rindende vand, indtil vandet bliver klart. Lad risene stå i vand i 5 timer, hæld vandet fra og skyl risene grundigt igen. Kom ris og vand i en gryde, kog op, læg låg på og skru ned for varmen. Lad risene simre i 30 minutter. Rør indimellem. Tag gryden af varmen, når risene har absorberet vandet, men behold låget på. Kom kokosmælk, sukker og salt i en gryde. Kog til sukkeret er opløst og hæld den varme kokosmælk over risene. Lad blandingen stå ved laveste varme på kogepladen i 10 minutter uden at røre. Tag gryden af varmen og lad risene trække i yderligere 15 minutter. Servér med skiver af mango og pynt med mynteblade.

Apam Muivah fortæller

Det thailandske nytår **Songkran** i april er fyldt med traditioner. Nytårsfejring forbindes ofte med vandpjaskeri og farvestrålende festligheder, men det er meget mere end det. Man mødes med familie og venner for at tage afsked med det dårlige, der er sket i det gamle år, og sammen byde det nye år velkommen. Maden er en central del af vores nytårsfejring, og der er altid sticky rice med mango på bordet. På den tid af året er der masser af modne mangoer i Thailand, og de smager fantastisk sammen med de søde klistrede ris.

Apam Muivah er præst i Thai Church Copenhagen. Han er født i Nagaland i Indien og boede i Thailand i 30 år, inden han kom til Danmark som FN-kvoteflygtning i 2003. Bor i dag i Smørum.

Nan-e nokhodchi

Persiske Nowruz småkager

Tilberedningstid: 30 minutter + 2 timers hviletid
Hvis man bruger en udstikker på 3 cm, bliver der 18 kager.
Kagerne er veganske og glutenfri.

INGREDIENSER

Dej: 1¼ dl smagsneutral olie (eller sesamolie), 100 g flormelis, 1,5 tsk stødt kardemomme, 1 spsk rosenvand, 4 dl kikærtemel
Pynt: Rosenblade og fint hakkede usaltede pistacienødder

SÅDAN GØR DU

Rør alle ingredienser sammen og ælt med hænderne, indtil dejen er jævn og sammenhængende. Er dejen for tør, tilsættes lidt mere vand eller olie. Lad dejen hvile på køl i et par timer. Rul dejen ud i 1,5 cm tykkelse og udstik kagerne med en lille udstikker – traditionelt i kløverform, men en hjerteform kan også bruges. Bag ved 150 grader i 15–20 minutter. Pynt og servér.

Kobra og Ahmad Omid fortæller

Som kurdere fra Iran kan vi ikke forestille os det persiske nytår **Nowruz** uden Nan-e nokhodchi. Vi fejrer nytår, når det er forårsjævndøgn i marts, og den lille populære nytårskage minder os om vores hjemland med den delikate smag af nødder, kardemomme og et lille strejf af roser. Da vi boede i Iran, bagte vi dem aldrig selv, for til Nowruz solgte alle byens bagere de lækreste kager. Men i mange familier var der tradition for at bage kagerne hjemme som en fælles aktivitet, der var forbundet med stor stolthed og blev set som et bindeled til Irans kulturelle rødder og traditioner. I Danmark er kagerne ikke så nemme at finde, så i dag bager vi dem selv som en hyggelig tradition sammen med vores børn.

Kobra og Ahmad Omid er kurdere og kom til Danmark i 2015 som flygtninge. De blev begge døbt på Bornholm i 2016. Fik asyl i 2020 og bor i dag i Nordsjælland sammen med deres to børn.

Pampushky
Ukrainsk hvidløgsbrød

Tilberedningstid: ca. 2,5 timer inklusiv hviletid
7 brød

INGREDIENSER

Dej: 350 g hvedemel, 220 ml mælk, 25 g gær, 1 spsk olivenolie, 1 spsk sukker, 1 tsk salt
Hvidløgsolie: 2 fed revet hvidløg, ½ dl olivenolie
Et sammenpisket æg til pensling
En håndfuld hakket persille

SÅDAN GØR DU

Opløs gær og sukker i den lune mælk, tilsæt salt, olie og mel og ælt til dejen er elastisk. Lad dejen hæve i en time. Slå dejen ned og form til 7 kugler. Smør et rundt fad og læg en kugle i midten og resten rundt om med lidt luft imellem. Lad dejen hæve et lunt sted i en time. Pensl med æg. Bag ved 210 grader i en forvarmet ovn i 18-20 minutter til brødene er gyldne. Pensl de varme brød med hvidløgsolie. Servér lune.

Natalia Pylypenko fortæller

I min familie har vi en lang tradition for at tilberede **pampushky.** Jeg har fået opskriften af min mor, der fik den af sin mor.

Duften af det friskbagte hvidløgsbrød tager mig tilbage til min barndoms lange eftermiddage i mine bedsteforældres have, hvor jeg og mine søskende ventede på, at min bedstemor ville servere det nybagte brød sammen med hjemmelavet *borscht* suppe, der havde simret hele dagen. Det var en simpel fornøjelse, men minderne fylder stadig mit hjerte med glæde.

Natalia Pylypenko er professionel violinist. Hun var ansat i Nationaloperaen i Kyiv i 35 år, inden hun kom til Danmark i marts 2022 sammen med sin mand som flygtning fra krigen i Ukraine. Er i dag freelance violinist.

Værd at vide

Idéer og gode råd
Checkliste ved udlån af lokaler
Værtskirker i folkekirken
Tal og fakta

Idéer og gode råd

Samarbejde med migrantmenigheder

START HER: HVORDAN FÅR MAN KONTAKT?

Kontakt en kirkelig organisation, der arbejder med migrantmenigheder. Fortæl om forventninger og ønsker (lokaleudlån eller blot et enkeltstående arrangement). Stiftsudvalg, sognekirker, Folkekirkens Migrantsamarbejde, Tværkulturelt Center og andre kirkelige organisationer har løbende tilbud om konferencer og arrangementer, hvor migrantmenigheder medvirker med oplæg, sang, musik og mad fra hjemlandet.

MIDDAG PÅ TVÆRS: Invitér en migrantmenighed til at lave mad fra hjemlandets køkken og fortælle om deres møde med Danmark.

KIRKEKONCERT: Mange internationale menigheder har kirkekor, der gerne tager ud og giver koncerter i folkekirker.

KONFIRMANDER: Gå på besøg i en migrantmenighed og få en snak med præsten og menighedens unge. Invitér præsten og/eller unge fra menigheden som gæsteundervisere.

PINSE PÅ FLERE SPROG: Invitér medlemmer af lokale migrantmenigheder til at læse en tekst på deres modersmål ved en af pinsens gudstjenester.

UNDER SAMME TAG – HER HOS OS?

MØD HINANDEN: Er der gensidig tillid til, at der er grundlag for samarbejde? Hvem er menigheden? Flygtninge eller arbejdsmigranter? Nyankomne eller veletablerede?

HISTORIK: Spørg ind til menigheden: Hvornår blev den grundlagt? Af hvem – og hvorfor? Har menigheden været en del af en anden kirke? Hvor har de tidligere holdt gudstjeneste?

INTERNATIONALT KIRKESAMFUND: Er menigheden en del af et internationalt kirkesamfund? Er der en moderkirke i hjemlandet? Søg oplysninger om disse.

TEOLOGI: Er der en grundlæggende fælles forståelse, selv om udtryksform og terminologi er forskellig? Et godt sted at starte er den apostolske trosbekendelse. Mange afrikanske menigheder har en karismatisk og mere dualistisk kristendomsforståelse og ofte en ekspressiv praksis. Ortodokse menigheder kan ikke uden videre indgå i gudstjenestefællesskab med andre kirkesamfund. Migrantmenigheder giver en unikt indblik i to tusind års kirkehistorie.

KLARE AFTALER: Nogle kirker stiller lokaler gratis til rådighed. Andre opkræver husleje. Lav en skriftlig lejekontrakt, der gennemgås mundtligt med menighedens leder(e) – eventuelt med tolk. Det, der er indlysende for danskere, er det ikke altid for mennesker fra andre kulturer og kirketraditioner.

NÅR DER ER INDGÅET EN AFTALE

PERSONLIG KONTAKT: Sørg for at mødes ofte den første tid. Så kan man lettere checke, ikke blot om, men hvad den anden har forstået. Vær opmærksom på, at man udtrykker sig forskelligt i forskellige kulturer.

PERSONALEMØDER: Aftal regelmæssige møder mellem værtsmenighedens præst og kirketjener og migrantmenighedens præst/leder og den person, der er praktisk ansvarlig. Evaluér sammen og tal om eventuelle spørgsmål/problemer.

INVITÉR HINANDEN: Besøg hinandens gudstjeneste og snak sammen over kirkekaffen.

FÆLLES GUDSTJENESTE: En fælles gudstjeneste kan være en god ramme om et møde mellem to menigheder, men det vil ikke altid være muligt eller hensigtsmæssigt.

BØRNEKLUB OG BØRNEKOR: Invitér børnene til kirkens børneklub/børnekor. Kunne en fælles børneklub være en mulighed? Fortæl om andre kirkelige tilbud til børn.

SOMMERLEJRE: Gør opmærksom på tværkulturelle kristne sommerlejre og lejre/konferencer for farsi- og arabisktalende.

RÅDGIVNING OG ØKONOMI: Mange migrantmenigheder efterspørger vejledning, når de skal organisere sig i et nyt land.

SYNLIGGØRELSE: Bed for jeres migrantmenighed i kirkebønnen. Lad menigheden få en fast plads i kirkebladet og på kirkens hjemmeside. Sæt billeder af menigheden op på kirkens opslagstavle. Synliggørelse fremmer lysten til kontakt.

FLERE IDÉER

CAROL SERVICE / DE NI LÆSNINGER: Invitér migrantmenigheder til at medvirke med sange og læsninger på forskellige sprog og syng julen ind sammen.

DOMKIRKETRÆF: Måske kan stiftets domkirke danne rammen om et fyraftensmøde, hvor migrantpræster fortæller om deres menighed og besvarer spørgsmål.

FORBØNSGUDSTJENESTE: Planlæg en fælles forbønsgudstjeneste for verdens flygtninge eller for forfulgte kristne. Deltag i *Prayer for the Nation* (fælleskirkelig forbønsgudstjeneste på initiativ af migranter i København).

FREDSGUDSTJENESTE: Invitér til en fælles gudstjeneste for fred i verden med bøn, lystænding, sang og tekstlæsning.

HØJTIDER OG MÆRKEDAGE: Vær opmærksom på migrantmenigheders højtider og mærkedage. Gå på besøg med en hilsen til (ortodoks) jul og påske, Nowruz (iransk nytår), kinesisk nytår eller fejring af Sankt Michaels dag (Eritrea).

HØSTGUDSTJENESTE: Planlæg en international høstgudstjeneste og hør om høsttraditioner i andre lande.

KAFFE OG KULTURMØDE: Invitér en migrantmenighed til at fortælle om kulturmødet – set med andre øjne.

NYTÅRSGUDSTJENESTE: Invitér migrantmenigheder til at medvirke med korsang eller andet til en fælles nytårsgudstjeneste.

PRÆSTEKONVENT: Invitér lokale migrantpræster til at deltage i præstekonventer.

VENSKABSMENIGHED: Migrantmenigheder og sognekirker kan have stor glæde af en venskabsrelation, hvor man gensidigt kan besøge og inspirere hinanden.

Lokaleudlån: Hvad må man i folkekirken?
Når medlemmer af godkendte kristne trossamfund ønsker at bruge kirken, skal biskoppen give sin tilladelse, og menigheden skal være parat til at betale. Se Lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker, § 13, og § 19, stk. 3. Biskopperne giver dog stående tilladelse til, at menighedsråd kan stille kirken til rådighed for trossamfund, der er organiseret under Danske Kirkers Råd. Kirken kan også udlånes til trossamfund, der ikke er omfattet af ovenstående. Dette skal godkendes af biskoppen.

HVAD MAN FÅR IGEN

- **L**iv i kirken
  – børn, unge og familier.
- **M**ulighed for fælles gudstjenester, middage på tværs eller andre tiltag.
- **U**dsyn til verden.
- **N**ogen der beder for den danske menighed.
- **G**læden ved at kunne hjælpe en anden menighed og gøre en forskel.
- **O**verraskelser
  – langt de fleste glædelige!

Checkliste
ved udlån af lokaler / kirkerum

KONTRAKT: Lav en skriftlig kontrakt, der gennemgås mundtligt. Er der en prøveperiode? Skal kontrakten genforhandles hvert år? Med hvilket varsel kan lejemålet opsiges?

HUSLEJE: Skal huslejen betales forud? Hvornår?

LOKALER: Hvilke lokaler er omfattet af aftalen? Er der adgang til køkken? Hvornår må lokalerne benyttes?

AFLÅSNING OG ALARM: Hvor mange døre skal låses? Gennemgå procedure for tilslutning af alarm – gerne flere gange.

RENGØRING OG OPRYDNING: Præcisér hvad, hvor og hvordan. Når ting går i stykker: Hvem skal informeres, og hvordan? Hvem betaler?

MUSIK OG LYDNIVEAU: Hvor højt må der spilles i kirkens lokaler?

RØGELSE: Må en ortodoks menighed bruge røgelse i kirkerummet?

BØRN: Hvor må børnene opholde sig? Må de bruge kirkens legetøj? Hvordan vil menigheden sikre, at børnene er under opsyn?

DEPOT/OPBEVARINGSPLADS: Hvor kan menigheden opbevare gudstjenesteudstyr og musikinstrumenter?

PARKERING: Hvor kan menigheden parkere?

KALENDERSAMMENFALD: Hvor lang tid i forvejen skal menigheden have besked, hvis kirken selv skal bruge lokalerne?

KONTAKTPERSON: Udpeg en fast kontaktperson i begge menigheder, der kan kommunikere uden sprogproblemer. Aftal regelmæssige møder.

Tal og fakta

Migranter • Flygtninge • Asylansøgere

HVOR MANGE
Alle af udenlandsk herkomst: 943.066
– heraf udenlandske statsborgere: 644.547
– født i Danmark: 218.385
Så mange søgte asyl i 2023: 2.479
Så mange fik asyl/flygtningestatus i 2023: 1.343
Ophold efter særloven/Ukraine i 2023: 8.383
Kilde: www.statistikbanken.dk • Januar 2024

RELIGION *(alle af udenlandsk herkomst)*
Kristen baggrund: ca. 40 procent
Muslimsk baggrund: ca. 39 procent
Hindu eller buddhistisk baggrund: ca. 6 procent
Andet: ca. 15 procent
Beregning foretaget med udgangspunkt i religionsfordeling i oprindelseslande. Kilde: CIA's "World Factbook"

OPHOLDSGRUNDLAG
Udenlandske statsborgere kan opholde sig i Danmark, hvis de opfylder visse betingelser. Nordiske statsborgere kan frit opholde sig, studere og arbejde i Danmark. EU/EØS-statsborgere kan indrejse og opholde sig her i en kortere periode og i længere tid, hvis de arbejder eller studerer. Statsborgere fra andre lande kan søge om opholdstilladelse på baggrund af asyl, familiesammenføring, arbejde eller studier. Andet: se *nyidanmark.dk*

MIGRANTER: Personer, der af egen vilje er rejst til et andet land – som regel for at arbejde med henblik på at skabe sig et bedre liv. For forskellige kategorier gælder forskellige regler.

FLYGTNINGE: Personer, der ufrivilligt har forladt deres hjemland, fordi de risikerer dødsstraf, fængsel eller tortur i hjemlandet på grund af race, religion, politisk aktivitet eller lignende, eller fordi de behøver beskyttelse på grund af krig eller væbnede konflikter i hjemlandet.

KVOTEFLYGTNINGE (FN-flygtninge): Personer udvalgt til genbosættelse i et andet land gennem UNHCR. Kvoten fastsættes årligt af Integrationsministeriet. I 2022 og 2023 var kvoten på 200. Frem til 2016 modtog Danmark årligt 500 kvoteflygtninge.

ASYLANSØGERE: Personer, der søger om at blive anerkendt som flygtninge. Afviste asylansøgere, der ikke kan eller tør rejse hjem, bor på et udrejsecenter.

FAMILIESAMMENFØRING: Personer med opholdstilladelse i Danmark kan søge om familiesammenføring med ægtefælle og mindreårige børn, hvis de opfylder visse betingelser.

FLYGTNINGE: HVILKEN STATUS?
Flygtninge, der får asyl i Danmark, får enten konventionsstatus, beskyttelsesstatus eller midlertidig beskyttelsesstatus ifølge Udlændingelovens § 7:

§ 7.1: Konventionsstatus
Blåt konventionspas: 2 års midlertidigt ophold med henblik på midlertidigt ophold. Gives efter 2 år for højst 2 år ad gangen.

§ 7.2: Beskyttelsesstatus
Gråt fremmedpas: 1 års midlertidigt ophold med henblik på midlertidigt ophold. Gives efter 1 år for højst 2 år ad gangen.

§ 7.3: Midlertidig beskyttelsesstatus
Gråt fremmedpas: 1 års midlertidigt ophold. Gives efter 3 år for højst 2 år ad gangen.

PERMANENT OPHOLD
Udlændinge kan søge om permanent opholdstilladelse efter otte år, hvis de opfylder en række betingelser.

Læs mere: nyidanmark.dk • drc.ngo • refugees.dk

Udlændingestatistik

2024

ALLE AF UDENLANDSK HERKOMST

– flygtninge, indvandrere og efterkommere

①	Tyrkiet	66.738
②	Polen	56.751
③	Bosnien-Herzegovina tidl. Jugoslavien*	49.471
④	Rumænien	45.987
⑤	Syrien	45.121
⑥	Ukraine	44.811
⑦	Tyskland	41.167
⑧	Irak	34.800
⑨	Libanon	28.226
⑩	Pakistan	27.238
⑪	Iran	25.993
⑫	Afghanistan	21.635
⑬	Somalia	21.416
⑭	Indien	20.928
⑮	Storbritannien	18.267
⑯	Sverige	17.733
⑰	Norge	17.544
⑱	Vietnam	16.986
⑲	Kina	16.459
⑳	Litauen	16.347
20 største grupper i alt		*633.618*
Alle af udenlandsk baggrund		**943.066**

** Heraf fra Bosnien-Herzegovina 23.274, Jugoslavien før borgerkrigen 13.136, Forbundsrep. Jugoslavien/Serbien-Montenegro 2.263, Kroatien 3.477, Nordmakedonien 6.712, Slovenien 609*

EFTERKOMMERE

– født i Danmark

①	Tyrkiet	31.955
②	Bosnien-Herzegovina tidl. Jugoslavien*	16.450
③	Libanon	14.829
④	Irak	12.739
⑤	Pakistan	12.079
⑥	Somalia	10.415
⑦	Syrien	10.155
⑧	Polen	8.140
⑨	Afghanistan	6.859
⑩	Rumænien	6.422
⑪	Vietnam	6.301
⑫	Marokko	5.983
⑬	Sri lanka	5.210
⑭	Iran	5.112
⑮	Tyskland	4.363
⑯	Ukraine	4.089
⑰	Indien	3.244
⑱	Kina	2.903
⑲	Litauen	2.482
⑳	Sverige	2.470
20 største grupper i alt		*172.200*
Efterkommere i alt		**281.385**

** Heraf fra Bosnien-Herzegovina 7.023, Jugoslavien før borgerkrigen 5.554, Forbundsrep. Jugoslavien/Serbien-Montenegro 786, Kroatien 424, Nordmakedonien 2.580, Slovenien 83*

UDENLANDSKE STATSBORGERE

①	Polen	48.637
②	Rumænien	43.462
③	Ukraine	42.182
④	Syrien	40.977
⑤	Tyrkiet	31.294
⑥	Tyskland	30.904
⑦	Bosnien-Herzegovina tidl. Jugoslavien*	22.602
⑧	Indien	17.328
⑨	Litauen	15.613
⑩	Storbritannien	14.490
⑪	Norge	14.433
⑫	Iran	13.320
⑬	Bulgarien	12.959
⑭	Kina	12.764
⑮	Pakistan	12.739
⑯	Sverige	12.645
⑰	Italien	11.522
⑱	Thailand	11.241
⑲	Afghanistan	10.740
⑳	Irak	10.628
20 største grupper i alt		*430.480*
Udenlandske statsborgere i alt		**644.547**

** Heraf fra Bosnien-Herzegovina 9.098, Jugoslavien før borgerkrigen 4.696, Forbundsrep. Jugoslavien/Serbien-Montenegro 1.154, Kroatien 2.916, Nordmakedonien 4.207, Slovenien 531*

Kilde: Danmarks Statestik 2024

Værtskirker i folkekirken

Oversigt over sognekirker, der udlåner/udlejer lokaler til migrantmenigheder

Hovedstadsområdet

Alle Helgens Kirke
- filippinsk menighed
Apostelkirken
- afrikansk menighed
- farsi fællesskab
Avedøre Kirke
- ghanesisk menighed
Brorsons Kirke
- international menighed
Brøndby Strand Kirke
- to afrikanske menigheder
- indonesisk fællesskab
Buddinge Kirke
- filippinsk menighed
Christianskirken, Kgs. Lyngby
- afrikansk menighed
- kinesisk fællesskab
De Gamles By
- ukrainsk ortodoks menighed
Emdrup Kirke
- pakistansk menighed
Esajas Kirke
- islandsk menighed
Garnison Kirke
- finsk menighed
Hans Egedes Kirke
- færøsk menighed
Helligåndskirken
- grønlandsk menighed
Hendriksholm Kirke
- ghanesisk menighed
Kingos Kirke
- international menighed
- eritreisk prot. menighed
Korsvejskirken
- østafrikansk menighed
Lutherkirken
- afrikansk menighed
Mariakirken
- to eritreisk ortodokse menigheder
- rumænsk ortodoks menighed
Mariendal Kirke
- makedonsk ortodoks menighed
Messiaskirken
- eritreisk ortodoks menighed
Mørkhøj Kirke, Herlev
- østafrikansk menighed
Opstandelseskirken
- afrikansk presbyteriansk menighed
Sankt Johannes Kirke
- etiopisk pentekostal menighed
- fransksproget afr. menighed
- to engelsksprogede afrikanske menigheder
Solvang Kirke
- iransk menighed
Søborg Kirke
- kaldæisk menighed
Vejleå Kirke, Ishøj
- afrikansk menighed
Vigerslev Kirke
- arabisk menighed

Sjælland, Lolland-Falster, Bornholm

Gørløse Kirke
- indisk ortodoks menighed
Jakobskirken, Roskilde
- eritreisk ortodoks menighed
Skt. Nicolai Kirke, Rønne
- eritreisk ortodoks menighed
Skælskør Kirke
- dansk-vietnamesisk menighed
Ølsemagle Kirke
- eritreisk ortodoks børnekirke

Fyn

Sankt Hans Kirke, Odense
- serbisk ortodoks menighed
Sankt Knuds Kirke, Odense
- armensk ortodoks menighed
Vor Frelsers Kirke, Odense
- anglikansk sudanesisk arabisk/ engelsksproget menighed

Jylland

Abildgaard Kirke, Frederikshavn
- eritreisk ortodoks menighed
Ansgars Kirken, Aalborg
- ukrainsk ortodoks menighed
Brændkjærkirken, Kolding
- eritreisk menighed
Christianskirken, Sønderborg
- rumænsk-ortodoks menighed
- tysk menighed
Christianskirken, Aarhus
- arabisk fællesskab
- farsi fællesskab
Egeris Kirke, Skive
- congolesisk menighed
Hans Egedes Kirke, Aalborg
- grønlandsk menighed
Helligåndskirken, Aarhus
- etiopisk ortodoks menighed
Holstebro Kirke (gl. kapel)
- rumænsk ortodoks menighed
Holstebro tidl. sygehuskapel:
- ukrainsk ortodoks menighed
Højbjerg/Elsborg kirker
- ukrainsk ortodoks menighed
Kristkirken, Kolding
- afrikansk menighed
- armensk menighed
Kvaglund Kirke, Esbjerg
- burmesisk menighed
Lindholm Kirke, Nr. Sundby
- eritreisk menighed
Lukaskirken, Aarhus
- armensk menighed
Mejdal Kirke, Holstebro
- eritreisk ortodoks menighed
- rumænsk ortodoks menighed
Møllevangskirken, Aarhus
- to eritreisk ortodokse menigheder
- anglikansk menighed
Nørrelandskirken, Holstebro
- eritreisk ortodoks menighed
Nørremarkskirken, Vejle
- afrikansk menighed
Ravnsbjergkirken, Aarhus
- iransk menighed
Sankt Marie Kirke, Sønderborg
- tysk menighed
Skjoldhøj Kirke, Aarhus
- assyrisk ortodoks menighed
Vitten Kirke, Hinnerup
- rumænsk ortodoks menighed
Vor Frue Kirke, Aarhus
- grønlandsk menighed
Zions Kirke, Esbjerg
- burmesisk menighed
- grønlandsk menighed
- eritreisk ortodoks menighed

I alt udlåner/udlejer 60 folkekirker lokaler til omkring 70 migrant-menigheder. Hertil ca. 10 missionshuse og 50 frikirker.

Se detaljeret oversigt: www.tvaerkulturelt-center.dk/ migrantmenigheder

Det gode samarbejde

Migranter i Danmark bør ikke være i tvivl om, at de og deres menigheder er velkomne i folkekirken.

Ulla Thorbjørn Hansen
Biskop i Roskilde Stift

Må denne lille udgivelse inspirere folkekirken til at prioritere den vigtige kontakt på tværs.

Morten Miland Samuelsen
Cand.theol., ph.d., freelance præst

Internationale menigheder er rigtig godt med, når det gælder kerneydelser som gudstjenesten. Det kalder på respekt, anerkendelse og samarbejde.

Niels Nymann Eriksen, sogne- og indvandrerpræst

Migrantmenigheder kan hjælpe folkekirken med at forblive åben, lyttende og nysgerrig. Hvordan var andres vej til Kristus? Hvad har de set?

Clement Dachet
Formand for Tværkulturelt Center

Tværkulturelt CENTER

Udgivet med støtte fra
Den folkekirkelige Udviklingsfond